

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.

Insarati: do 9 petič vrt 4 1 D, od 10—15 petič vrt 4 1 D 50 p, večji insarati petič vrt 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic petič vrt 3 D; poroke, zaroke velikost 15 vrt 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p. Popust je pri naročilih od 11 objav naprej. — Insarati davek posebej. Vprašanjem glede insarov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje Telefon št. 34.

Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
v Jugoslaviji vse dni po Din 1—
v inozemstvu navadna dni Din 1, nedelje Din 1-25
Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	...	Din 120—	Din 144—	Din 216—	...
6	...	60—	72—	108—	...
3	...	30—	36—	54—	...
1	...	10—	12—	18—	...

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Carinska unija med Italijo in Avstrijo.

Dr. Benedetto Cirmeni, član italijanskega senata je napisal članek »Carinska unija med Italijo in Avstrijo«, ki je izšel začetkom aprila t. l. v »Neue Freie Presse« na Dunaju. V tem članku opisuje Cirmeni razmerje med italijansko in avstrijsko vlado ob času več kot tridesetletne zveze med obema državama in Nemčije in toži, da je to razmerje obteževalo dejstvo, da so živeli Italijani v Avstriji, katerih tendenca je bila združitev z Italijo in da sta imeli obe državi nasprotujoče si interese na Balkanu, posebno v Albaniji. Po svetovni vojni je vse to izgubilo. Avstrija nima nobenih italijanov več pod svojim okriljem in tedaj ni nobenega vzroka za ono tradicionalno antipatijo Italijanov proti vladi na Dunaju. Italijani, ki ne poznajo narodnega sovraštva in ki tudi med svetovno vojno niso nikoli kazali takega sovraštva proti svojim nasprotnikom, so takoj po sklenjenem premirju ravnali v Avstriji, ki so živeli v Italiji, tako kakor z dobrimi prijatelji. Od tega časa naprej je posetila vsako leto večja množica Italijanov Avstrijo, da jo boljše spozna. Ker je medsebojno nezaupanje prenehalo in so se Italijani z deželo in njenimi prebivalci natančneje spoznali, je jasno, da je splošna želja v Italiji, da nastanejo med njo in Avstrijo najboljše sosedne razmere. Avstrija vsled žalostnega stanja, katero je povzročila svetovna vojna, ne more za se živeti, njej se ni od sedanjosti ne od prihodnosti italijanske politike treba ničesar bati in je tedaj le čisto naravno, da morejo tudi Avstriji želiti, da se državi v vsakem oziru zblizata. V političnem smislu se je na tem polju že mnogo storilo in italijanska vlada je pri vsaki priložnosti pokazala, da ji je naravnost življenski interes, vse storiti, da se Avstrija v svojem sedanjem teritoriju ohrani. Da Avstriji niso izgubili Koroške, je glavna zasluga italijanske vojaške misli. Ta je z vsemi močmi na to delala, da se je plebiscit pošteno izvršil in da se je končal v prid Avstrije. Da se v tej mali državi ni napravil tuj koridor, ki bi vezal Čehoslovake z Jugoslovenci, je tudi le zasluga Italije, ki se je takemu koridoru energično in z uspehom zoperstavila. Tudi za prihodnost se ni bati, da bi Italija s tem svojim delovanjem popustila, da se ohrani neokrnjena Avstrija. Italijanski pravi življenski interes je, da se to nikdar ne zgodi.

Vse to pa ne zadostuje Avstriji, ki ne more kakor tudi Italija ne, sama za se v izolaciji živeti. Za obe državi je največjega pomena, da se poglobijo medsebojni gospodarski odnosi, ker se politični odnosi kažejo navadno flukturni, ako se ne opirajo na močne go-

spodarske odnose. Treba je torej do- ločilnega koraka na gospodarskem po- lju, koraka, ki ne bode samo omogočil ampak naravnost zahteval, da izgine ca- rinska granica med Italijo in Avstrijo in da pride do carinske unije med obema državama.

Zvezni kancler Seipel izrekel je to misel že pred enim letom v Veroni mi- nistru za zunanje zadeve Schanzerju. Takrat si ta minister ni upal v zadevi ničesar ukreniti, ker bi bil vsak ukrep proti volji antante. Na konferenci v Lon- donu je antanta res prepustila rešenje avstrijskega gospodarskega vprašanja zvezi narodov.

Danes je situacija drugačna. Antan- ta ni več v pravem sporazumu, ker te- mu nasprotuje zasedba Porurja. Danes je italijanski zunanji minister ob enem ministrski predsednik in udeležuje mo- čno, smelo vlado, katero podpira mo- gočna večina v deželi. Vsled tega sme fašistovska vlada ukrepati tudi kaj ta- cega, česa si njeni predniki niso upali. Vprašanje je treba na vse strani pre- šetati in Seipel mora Mussolinija prepri- čati, da je carinska zveza največje ko- risti za obe državi. A tej zvezi bi mogle pristopiti tudi druge države, ki so na- stale na nekdanjem ozemlju bivše Av- stroogrske.

Tako vabi dr. Cirmeni Avstrije, da se popolnoma udnjajo italijanskemu vodstvu v gospodarskem in političnem oziru, ker ve, da tvori Avstrija most med Italijo in Madžarsko, ki je nasprotnica Čehov in Jugoslovancov in tedaj prija- teljica vseh onih, ki ne marajo nikakih prijateljskih ali vsaj dobrohotnih zvez z obema slovanskima državama.

Nas pa posebno zanima izpoved dr. Cirmenija, da je pripisovati posebno ita- lijanski vojaški misli veliko zaslug, da smo propali na Koroškem in da je slo- venski del te dežele ostal pri Avstriji. Se ve, da pravi dr. Cirmeni, da je ta misel je vse storila, da se je plebiscit »pošteno« izvršil. Spominjamo se dobro tega italijanskega poštenega dela. De- lali so z vsemi ter ne s poštenimi sred- stvi zoper naše brate in posrečila se jim je nakana, da je zmaga nepoštenost in krivica. To »poštenost« svetega egoiz- ma smo si Jugoslovenci zapisali globoko v srce in jo ne bomo nikdar pozabili. Vsaka krivica se maščuje in tako bo- de tudi ta italijanska »poštenost« dobila svoje plačilo.

Ravno isto velja glede namerava- nega koridorja med Česko in Jugoslavi- jo. Tudi tukaj so imeli Italijani svoje prste vmes in njihovem delovanju se imamo v prvi vrsti zahvaliti, da se ta koridor ni ustvaril, da smo še nadalje ločeni od naših severnih bratov in da je

ostala direktna zveza med Avstrijo in Madžarsko. Da je ta zveza v interesu Italije, je jasno in le pri tej konstataciji more dr. Cirmeni misliti na priklopitev Madžarske k zaželjeni carinski uniji med Italijo in Avstrijo. Gotovo pa je, da dr.

Cirmeni ne misli toliko na carinsko uni- jo, pač pa na politično zvezo, ki naj bi bila protiutež proti mali antanti in po- sebno pa proti naši državi. Naloga na- ših državnikov pa je, da vse store, da se onemogočijo italijanske želje.

„Jugoslovenska straža“ in mornarica.

Dobro polovico aprila sem preživel v Boki Kotorski. Ne hodim z glavo v mehu po svetu, temveč z pozornim očesom opazujem deželo in ljudstvo. No- čem zdaj še obujati spominov na poli- tiška, narodna, socialna opazovanja, ker bi s tem le prilival olja na ogenj na- ših notranjih homati. Pač pa nekaj be- sed na naslov »Jugoslovenske Straže«.

Krasen, idealen, vzvišen smoter si je postavilo to društvo. Izdaja tudi svoj list enakega imena, ki je dober po vse- binu in lep po obliki. Kdor čita ta list, se mora ogreti in navdušiti za ustvari- tve naše mornarice v obrambo ob vsej naši jadranski obali. Vsakdo čuti danes instinktivno, da bo nekega dne divjal bojni vihar ob naši Adrij. In pripraviti se moramo nanj! — »Jugoslovenska Straža« ima nalogo, da organizira vse naše umstvene in gospodarske sile v sistematično delo za povzdigo naše bo- lne mornarice. — Ali ako človek s svin- čnikom v roki računa, koliko stane dan- danes ena sama bojna ladja kakršneko- li veličine, pride kmalu do sklepa, da je v »J. S.« združeno sicer mnogo dobre volje, ali do vidnih uspehov, ki bi kaj šteli, je še zelo daleč. Vsa Dalmacija in Slovenija ne zbereta v enem letu to- liko, kolikor stane danes en sam — tor- pedo, kaj li še — torpedovka. In ako tako mislimo, moramo obupati, da bi po tej poti zastražili našo divno Adrijo pred grabežljivimi sosedi...

Z ozirom na take poglede v bodo- nost je pa zelo poučen izprehod po Boki Kotorski. V eni zadnjih števk »Jadranske Straže« je slika arsenala v Tivtu in tamkaj zasidrane flote. Videl sem vse to na svoje oči! Tam leži men- da 8 popolnoma novih avstrijskih tor- pedovk iz l. 1916, torej najnovejšega tipa; vrhu tega je nekaj starejših in še raznih manjših ladij... Ali vse to leži tam v vodi mirno, nihče ne moti te grobne tišine, vse rjavilo in se uni- čuje samo od sebe, kajti nihče ne čisti, ne maže z oljem določene dele, — nikogar ni, ki bi varoval milijardne vrednote pred predčasnimi obrablje- njem. Ni denarja za najpotrebnejši ma- terijal. Ogromni arsenal, bogato opre- mljen, miruje popolnoma. Za tak arsenal nas morejo zavidati vsi sosedi, za div- no Boko Kotorsko nas zavidal cel svet. Vse flote sveta bi imele tam najideal- niše zatočišče!

Škoda na vseh teh ladjah je dan za dnem tako ogromna, da se ne stra- šim objaviti naši javnosti naslednje tr- ditve:

»Jugoslovenska Straža« ne bo mogla v 20 letih zbrati toliko denarja, kolikor zna- ša škoda na že obstoječih la- djah v — enem samem letu!

Taka je perspektiva o uspešnem delu »Jugoslovenske Straže«. In kdor vse to ve in pozna, ne more biti nav- dušen za denarne žrtve.

»Jugoslovenska Straža« naj torej ne obrača vse svoje pozornosti na zbira- nje doneskov, ker vse to so kapljice v morje, — marveč posveti naj jo pred- vsem nadzorstvu vsega, kar je in kar se godi v Boki Kotorski. — Skušaj naj o prvi priliki spraviti na ogled tjakaj vse naše vplivnejše parlamentarce, da bodo na svoje oči videli ta ču- dež sveta in našo kaznivred- no nemarnost. Čemu zbirati stoti- soče, ko vrag jemlje milione! Skrb- mo najprej, da se upostavi obro- tovanje arsenala v Tivtu, ki naj takoj vzame v delo vsa popravila na ladjah, a ladje je treba vzdrževati po vseh pra- vilih mornarske stroke. Ako vse, kar imamo tam, popravimo in vzdržujemo, bo že nekaj šlo! Šele potem bo imela kaj smisla nadaljevalna akcija »Jugo- slov. Straže«. Drugače je vse skup — pljunek v morje.

Se nekaj! V Tivtu naj bi bila konč- na postaja nove železnice Beograd-Ad- rija. Prostora bi bilo tam dovolj in ne dvomim, da bi ta postaja poživila celo Boko. Ali ne verujem v možnost te že- leznice v sedanjih dobi. Stala bi gotovo dvakrat toliko, kolikor jo zdaj nameno- ma cenijo, — a rentabilneta je zelo dvomljiva. — Za dolgo časa imamo do- volj železnico Sarajevo-Zelenika z od- ločko v Gruz in Trebinje. Ali tu naj se vzpostavi promet po nekdanjem vzor- cu in v polnem obsegu.

Našo kaznivredno nemarnost vi- dimo tudi na cesti Tivat-Kotor. Še leta 1918. je bila ta docela nova cesta lepa in gladka, da so mogli biciklisti voziti za naslado po njej, — danes je po de- ževnih potokih tako razrita, da sploh ni več mogoče voziti po njej. Za par let se ne bode vedelo, kje je bila lepa cesta. Strašno! A. G.

SOCIALNA KRIZA NA ANGLEŠKEM.

V »Illustr-française« piše Recouly o se- danjem položaju na Angleškem nastopno: Socialen red na Angleškem se je v zadnjih petih letih spremenil bolj kakor za celo prejšnje stoletje. Stara aristokracija in vi- šji sloji z malimi izjemami ne morejo več živeti tako, kakor nekdanj. Plačevati mora- jo izredno visoke davke, ki dosega 60% vseh njihovih dohodkov. Ne glede na vi- soke davke pa se dohodki razmeroma niso mnogo povišali, zato so višji sloji prisiljeni omejiti svoje izdatke in nekateri celo po- lega likvidirajo svoje premoženje. Še bolj kot drugod prehaja na Angleškem bogastvo iz rok v roke. Vsi, ki so imeli samo goto- ve dohodke postajajo siromašni ali pa do- cela brez sredstev. Obstoja so si zasigurali samo oni, ki so znali prilagoditi dohodke potrebam vsakdanjega življenja in to so večinoma samo trgovci, industrijalci in fi- nancniki. Siromaštvo višjih slojev in bur- žozije ima dalekosežne posledice ne sa- mo za gospodarski in socialni, marveč tudi za politično življenje. Ti sloji so nado- mestovali nekaj časa politično osobje, čla- ne parlamenta in one državne organe, ki so po deželi zavzemali odgovorne adminis- trativne mesta. To delo so opravljali skoraj vedno brezplačno. Od vseh držav na svetu ima Angleška najmanj uradništva in sicer zato, ker mnogi državljani ponekod pro- stovoljno vrše državno službo, dočim mora na drugih mestih država plačevati urad- ništvo za njegovo delo. Moč in velik vpliv angleške aristokracije, ki je skozi dolga stoletja igrala v državi glavno vlogo, izvi- ra iz dveh glavnih vzrokov: prvič, ker se je stalno obnavljala, kajti v svoji sredi je imela ljudi svobodnega poklica, kakor tr- govce, industrijalce itd. Če se je Anglež od- likoval na kateremkoli polju družabnega življenja, je postal kavalir, potem baronet, neke vrste baron, kar mu je dalo naslov lorda in pravico postati član gornje zbor- nice. Uspeh v trgovini in bogastvo, ki ga je prinašal ta uspeh, se je že od nekdaj sma- tral na Angleškem za znak socialnega ugla- da in dalj doletenemu pravico, da se povz- pne do hierarhije. Splošno je znano, da se je devet desetih vseh titulov dajalo radi de- narja in da je moral dotični srečnej za to čast pogosto plačati solidno vsoto. Na ta način se izpopolnjujejo izborne kaste dveh velikih strank. Večina angleških lordov je dobila svoje plemstvo v zadnjih 50 letih.

Drugi vzrok, ki upravičuje silo in živ- ljensko sposobnost te aristokracije je ad- ministrativna vloga, ki jo igrajo plemci na deželi. Ta aristokracija, ki je bogata in ima dovolj časa, se stalno vmešava v poli- tično, administrativno in socialno življe- nje angleške province. Toda sedaj, ko po- staja bolj siromašna, bo tudi njen vpliv oslabil. Z druge strani pa tvori do 80% angleškega prebivalstva proletarijat. V nasprotju z drugimi državami, kjer imajo vsi seljaki in večinoma tudi delavci vsaj nekaj premoženja, nima angleški proleta- riat absolutno ničesar. Devet desetih an- gleškega delavstva ima samo svoje roke za delo. Ako se tvornica ustavi in ni več dela, nastopi popolna mizerija. Če država ne pomaga delavcem, jim preti smrt od la-

Nekoliko kritike.

Nekoliko odgovora g. podlistkarju Fr. Z. (nekoliko zakasnelo).

Dolgo sem tiščal sapo in nisem in nisem prijel za pero, slednjič pa je le izbruhnilo in mi je zdaj že vseeno.

In je sploh škoda, da se človek vr- ze in je radi take stvari. Gre se namreč za podlistke v »Slov. Nar.«, ki se jih je posrečilo vtihotapiti (res da v najnižje kolone) v ta sicer vse časti vredni list nekemu Fr. Z. In je že dejstvo, da se pri- sec skrivja za neizpisanim imenom (mor- da celo za napačnimi začetnicami) zani- slabo in uničujoče znamenje. Prosim vas, danes, ko vsak piše in riše po li- stih in knjigah, kar hoče, ko je vitezki dvoboj odpravljen, danes torej še na- hajaš pisca, ki se skrivja za pseudoni- mom, kakor tolovaj Mataj, ki preži v zasadi na »drobiž« nič slutečega pošte- njaka.

Človek, ki ni bral omenjenih pod- listkov, bi mislil, da so to le »igračke« ali »pravilice«, ki bi jih razni »muho- borci« radi spravili med »zgodbe kra- ljeviča Marka«. A pravim vam, da to ni tako malenkostno in da se skrivja za vsem dalekosežno ozadije.

Torej da pridemo s pravo besedo na dan! Ta gospod Fr. Z. (odslej ga bom imenoval Frže) nas ima vse skupaj za norce in se norčuje najbolj iz prav čas- tivrednih predstavnikov boljše člove- ške družbe.

V predzadnjem nedeljskem podlist- ku (te si za svoje proizvode rad izbira) se je spravil nad ljubitelje starin. In da ne bi koj prvič živo zadel v splošnost, je zlasal najprej svojega svaka, g. Krej- čija, ravnatelja ruske tovarne za umet- na gnojila. G. Krejči zbira starinske ure. Ali je to g. Fržetu kaj mar? Ali morda izvlačuje g. Krejči svoje ure iz umet- nega gnojila: In koliko pa sploh prispe- va k nakupu teh ur g. Fržé? In kako prefrigan vse napelje: najprej ga po- hvali, da ima 75 celih ur, pa takoj ga že oplazi in mu da pod nos, češ, da ima tudi polovične ure, take, ki brencé le od devete dopoldne do treh popoldne. Z nesnosno mirnostjo pripoveduje potem, da manjkajo eni uri še posamezni deli in sicer baje podkev (sik!), ali pa žlica (sik!), kolesce od kavinega mlina pa da že ima (sik!); Res, človek, ki pozna ustroj ur, bi kar naprej sikal. In pomeša pri tem v naglici še Krejčijevega psa, hekca, tako spretno v to uro, kakor da bi jo res hekca gonila. Nepojmljivo mi je, da hekca, ki ima sicer izvrsten nos,

še ni zavohala slabih namenov gospoda Fržeta, in se mu zakadila med kolena. In je sploh čudno, da ni spravil g. Fržé še kake druge divje živali v to uro!

Nekdo je namignil, da je ta g. Fržé višja sodna glava. Na, ta bi bila lepa! Vsa čast gg. sodnikom! Zato jaz tega kratkomalo ne verujem. Prosim vas, kako bi se to slišalo iz ust višjega so- dnika v sodni dvorani: Kobilica je hlapcu s koscem ure (mesto s podkvo) lobanjo prebila; ali ča: otrok je pojedel kosec ure (ako je pogoltnil s kakaom vred žličko). No, vidite!

In so tudi taki, ki zbiraajo knjige (Vrhovnik, dr. Robida). Pa postavimo, da pride k nemu teh g. Frže in bi mu pokazal dotičnik staro, malo invalidno knjigo (g. Fržé bi se gotovo izrazil: star špeh), kateri manjka slučajno kos plat- nic. In bi takoj konstatiral g. Fržé, da je to star črevelj, ki mu manjka kos podplata. Prosim vas, človek se čuti v očigled takim besedam, kakor »ptički brez gnezda« in nehote vzdihne, kakor stoji v »Sihni robic«: »Pridi o pridi sv. duh!«

In bo imel mogoče še Pleteršnik opravila s slovanskimi dostavki.

No, pa poglejmo zadnji podlistek g. Fržeta. Tu se je prav po nepotrebnem

obregnil ob naše pisatelje in druge umetnike (menda iz same zelene zavisti). Podtika jim čisto neopravičeno, da jim raste griva (ne lasje!) in, da se po- krivajo s šoto (ne s klobuki! sik!). Se- veda pripoveduje g. Fržé to tako, kakor bi drugi to govorili. No, je že dobro! Saj se poznamo!

Le predstavljajmo si zdaj Zupanči- ča, ali Jakopiča z dolgo spleteno konj- sko grivo na glavi in vrh nje tri, štiri kose šote. Torej vidite, tu se vse neha! Saj ni pust! In ne rečem, da se ne poda griva konju in je bila tudi šota od nek- daj izancu in Ljubljancu ljub dar bo- žji, čeprav ima malo ponižnega duha po opaljeni živi kokoši. Naravnost smeš- no pa je, da meče g. Fržé ta dva daro- va božja in pisateljske glave v en koš. In še podpihuje miroljubno našo seda- njo vlado — čast ji in klobuk dol pred njo (g. Fržé bi rekel: šoto dol) — da naj jim še iz groba puli lase! (namreč našim pisateljem, ne vladi) in jih natika mlajšim na glavo. In sem prepričan, da vlada tega ne bo storila; morda g. Fr- žetu!

In se dobijo ljudje, med njimi prav razsodni uradniki, ki se tem šalam ka- hlajo in se bijejo ob kolena, kakor da ne bi čutili nizkih uradniških plač (sik! sik!).

Res neverjetno! In si pa tudi zna- naklonjenost bralcev izsiliti: zavije hi- navsko oči (kakor kak političen list, n. pr. Jutro, Slovenec) in začne s himno na našo lepo domovino, hvaleč njeno floro in fauno (vemo dobro, kakšne Florice in Fauna ima v mislih) in dobro- hotni rodoljubi mu nasedajo in so že na njegovi strani, posebno starejši. Mlaše- pa kupi s tem, da da konstatirati po slu- čajno (sik!) navzoči policiji — kakor sam trdi — da je član Orjuna. No, za- nimivo bi bilo prelistati orjunaške ime- nike ljubljanskega okrožja, da se dože- ne, ako je g. Fržé res vpisan kot član. Jaz zelo dvomim, celo stavim, da ni!

In tisto nastavljanje in spodbijanje nog, katero omenja v podlistku! Ali se to sploh spodobi odraslemu in olikane- mu človeku in kar na javni cesti in še v mestu? Res, daleč smo prišli!

In se mi čisto prav zdi, da je dotični prijatelj takoj po atentatu z nogo za- hteval od g. Fržeta svoj izposojeni no- vac natrag. In vem tudi dobro, da se bo tale moja odkrita kritika kritično krila z nazori g. Fržeta. A jaz se ga ne bojim in bo zelen same jeze in rdeč togote, a mi ne more nič, dožlan mu nisem niti fi- ka. In sem prihranil po zasluženem pre- obratu ob sedanjih nizkih cenah toliko,

kote. Do 1920. leta je znašalo število nezaposlenih 2 milijona. Za vzdrževanje teh nezaposlenih je izdajala država vsak teden 100 milijonov frankov. Letos se je število nezaposlenih nekoliko znižalo, vendar pa še vedno presega 1 milijon. Nezaposlenost, ki vpliva na notranjo in celo na zunanjo politiko, je najbolj pereča vprašanje v sodobni angleški javnosti. Edini izhod iz te krize je vzpostavitev trgovine z Evropo in ostalim svetom. Vprašanje pa je, da-li bo mogla Angleška pridobiti znova svoje nekdanje odjemalce, kajti evropski narodi ne bodo hoteli kupovati angleških izdelkov, ker ima država previsoko valuto. Damažnja Angleška ima 6-7 milijonov prebivalcev preveč. Za prehrano teh mora uvažati živila, ki jih lahko plačuje samo s

tovarniški izdelki. Za to mora država na vse načine pospeševati industrijo. Ker pa je nastopila svetovna kriza, Angleška ne more več izvažati zadostno količino svojih izdelkov. V industrijskih državah, kakor je Angleška in deloma tudi Nemčija, je nastal proletarijat, ki ne more živeti, če tovarna dnevo ne izdeluje potrebne količine blaga in če ni za izdelke odjemalcev. Če upoštevamo, da tvori ta angleški proletarijat polovico prebivalstva in da je že sedaj 1½ milijon nezaposlenih, tedaj se ne moremo čuditi, da so dobili socialisti 141 poslancev. Čudno je le, da jih niso dobili še več. Toda ne glede na to strašno gospodarsko krizo vlada v državi mir, kar je dokaz, da je njen mehanizem zdrav.

Telefonska in brzojavna poročila Zunanje politični položaj naše države.

PARITETNA KOMISIJA. — RAZMERJE DO BOLGARSKE. — NAŠE NARODNE MANJŠINE NA GRŠKEM. — NEMŠKE REPARACIJE.

— Beograd, 7. maja. (Izv.) Po informacijah Vašega dopisnika so naši odnosi napram Italiji ščacionarni. Nič Italija niti naša vlada ne popuščata v svojih načelnih zahtevah. Paritetna komisija ima skoraj nadaljevali svoje delo. Mi imamo dobro voljo, da likvidiramo medsebojne zadeve, posebno kar se tiče glede organizacije neodvisne reške države.

Naši odnosi napram Bolgarski so vedno bolj izboljšujejo. Vodilni krogi so sedaj trdno prepričani, da ima g. Stambolijski s svojo realno politiko najresnejšo željo za čim ožje zblizanje med obema državama. G. Stambolijski živi v beogradskih političnih in vladnih krogih največje zaupanje, priznava, da ima še premostiti mnogoštevne težkote. Vsek pa je prepričan, da bo njegova lojalna politika končno dosegla popoln uspeh. Znano je v Beogradu, da ima g. Stambolijski v bolgarskih opozicijskih in makedonstvujučih krogih hudega nasprotnika radi niške pogodbe.

Naše razmerje napram Grški je v načelu prijateljsko, vendar je treba med obema državama doseči popoln sporazum glede naše narodne manjšine na Grškem. Sklenili smo z Grško za nas ugodno konvencijo o svobodni ceni v solunskem pristanišču. Delstvo pa je, da na Grškem naša narodna manjšina, ki šteje okoli 400.000 narodno zavednih Srbov, ne živi absolutno nikakih svobodčin na kulturnem in gospodarskem polju. Ta manjšina nima svojih narodnih šol, nima svojih prosvetnih organizacij in je tudi v cerkvenem pogledu popolnoma odvisna od Grkov, nima pravega narodnega bogoslužja. Položaj te naše na-

rodne manjšine je lahko primerjati položaju Jugoslovenov v Italiji. Naša vlada skrbno vodi račune o položaju te naše narodne manjšine.

Zunanje ministrstvo pazno zasleduje razvoj dogodkov, ki se tičejo reparacijskega problema, posebno razvoj konflikta med Nemčijo in Francijo, ki je stopil v odločilno fazo. Naša država ima dobiti 5% Nemških naloženih reparacij. Pripomniti je treba, da je Nemčija napram nam lojalno izpolnjevala svoje obveze. Po izjavi finančnega ministra dr. Stojadinovića je Nemčija dobavila naši državi na račun reparacij v času od 1. maja 1921. do 31. maja 1923. material v vrednosti 175 milijonov zlatih nemških mark ali 3½ milijarde dinarjev. Priznati je treba, da je dosedaj Nemčija lojalno in korektno postopala napram naši državi, potrebno pa je tudi konstatirati, da zavzema naša vlada popolnoma francosko stališče v zadevi rešitve reparacijskega problema. Naglašati je treba, da je bila ravno nemška vojska oni element, ki je popolnoma razdeljal srbske kraje, mesta in vasi.

Lausanski konferenci posveča naša vlada vso pažnjo. Orijentska mirova pogodba je za našo vlado vitalnega interesa, kajti nam je predvsem, da se nam ne nalože nova bremena. Gre predvsem za problem razdelitve dolgov, kateri problem je bil že rešen na londonski konferenci l. 1913. po končani balkanski vojni. Mi ne moremo prevzeti novih finančnih obveznosti, ker je za nas problem razdelitve dolgov popolnoma likvidiran. Radi tega naša vlada tudi odločno odklanja poskus zavezniškov, da se znova razdele turški dolgov.

Odločen odgovor Francije in Belgije — Nemčiji.

— Pariz, 6. maja. (Izv.) Danes zvečer je bila odpravnik nemškega poslanstva izročena nota kot odgovor na nemško pismo z dne 2. t. m. Francoska vlada odgovarja v zelo odločnem in resnem tonu. Nota veli med drugim:

Gospod odpravnik! Čast mi je potrditi sprejem Vašega pisma z dne 2. maja t. l. in v imenu francoske vlade odgovoriti takole: Belgijska in francoska vlada ne moreta molče in brez opazicije preiti preko mnogoštevilnih opazk nemške vlade v tem pismu. Najprej je netočno, da sta belgijska in francoska vlada odredile take mere, ki se protijo versajlski mirovni pogodbi. Nasprotno Nemčija je storila mnogo, kar je v protislovju z bistvenimi točkami mirovne pogodbe. Mirovna pogodba določa pogodbe, pod katerimi se ima plačevati dolg in na kateri način.

Odgovor francoske vlade natančno navaja dalje razloge za svoje ukrepe in konstatira, da nemška vlada ni organizirala samo pasivnega odpora, marveč tudi aktivno posega v ta odpor. Dejstvo je, da je nemška vlada organizirala v ruhrskem ozemlju pasivno resistenco in onemogočila skupno delovanje francoskih inženirjev z nemškimi industrijalci in nemškimi delavci. Odpor v ruhrskem ozemlju ni bil spontan, ni bil toliko pasiven kakor aktiven od strani nemške vlade. Versajlska mirovna pogod-

ba si lahko privoščim za 40 jugokron starejšega grizlivera čucka, ki je bil že dalje časa na verigi (g. Frže bo seveda po svoji grdi navadi trdil, da je tak pes veriznik) in mu ga v slučaju, da bi mi hotel g. Frže vsled moje kritike izpodbiti na lepem nogo, spustim v njegove blake in bedra.

In mi je nekoliko odleglo, ker sem povedal g. Fržetu, kar mi je že davno šlo. Še mu svetujem, da naj pusti v prihodnje vse hekke, ure in umetnike v miru, ako ne se združimo v skupen klub proti g. Fržetu, bogami! In upam, da sem napisal to v smislu vseh ptoec in riocef (ta pravopis rabim, da pridobim tudi Štaierce za klub) in starinskih nabiralcev in se klanjam brez grive in šote. Še celo g. Fržetu in se podpisem brez strahu s polnim imenom:

Franc Zagar.

P. s.

In bo morda kdo mislil, da sem jaz sam oni podlistkar Fr. Z. (Fržem in da delam reklamo zase. To ni res in se dotičnik moti in se ponovno klanjam brez šote, kakor zgoraj. Fr. Z.

boje, ali ne bo zopet prepozno angleško posredovanje? Poročila iz Pariza in Bruslja niso nič spodbudna. Angleški poslanik v Parizu je imenom lorda Curzona opozoril Poincaréja na potrebo skupnega delovanja in vzdrževanja enotne fronte napram Nemčiji tudi v sedanjem položaju. Angleška vlada je v svojih namerah natančno obvestila tudi rimsko vlado. Angleži povdarjajo, da treba delovati sedaj brzo.

ITALIJANSKO STALIŠČE NAPRAM NEMŠKI PONUDBI.

— Rim, 4. maja. (Izv.) Italijanski politični krogi presoja nemško ponudbo sicer za nesprejemljivo s strani Francije, toda nekatere točke so v njej, na podlagi katerih bi se dalo storiti kaj uspešnejšega potom italijanskega in angleškega posredovanja. »Tribuna« pravi, da je nemška ponudba toplot v resnici resna in se vidi volja za rešitev reparacijskega vprašanja. Seveda so v njej tudi ovire, ali morda se vendar dajo premestiti. Svota 30 milijard se smatra za premajhno. — Iz Berlina se poroča, da upajo v nemških vodilnih krogih na akcijo italijanskega min. predsednika Mussolinija ki bi pomagala nemški ponudbi do razprave o njenih točkah za rešitev reparacijskega vprašanja. Italijanska vlada se doslej še ni odločila na nobeno stran. Pričakuje se, kaj ukrene Anglija.

ODNOŠAJI MED NAŠO DRŽAVO IN BOLGARSKO.

— Beograd, 7. maja. (Izv.) Na svojem potu v Prago se je novimenovali bolgarski poslanik in bivši minister Rajko Daskalov nekaj časa ustavil v Beogradu. Sotrudnik »Vremena« je imel priliko se z njim delj časa razgovarjati o naših odnosih napram Bolgarski. Med drugim je g. Daskalov izjavil: Čast mi je izjaviti, da smo na potu dobrega sporazuma. Opažam tudi v Vašem tisku, da so izostale gotove rekrimacije in upam, da bo Stambolijskega vlada z iskrenostjo vodila politiko sporazuma. Bolgarska stori vse mogoče, da se doseže popoln sporazum in omogoči prijateljsko sožitje med obema narodoma. Bolgarska vlada bo odstranila vse one destruktivne elemente, ki so motili dobro razmerje med obema državama.

STAMBOLIJSKEGA ZDRAVILO PROTI KOMUNIZMU.

— Sofija, 6. maja. (Izv.) Kralj je podpisal ukaz, s katerim se sklicuje narodno sobranje za 22. t. m. Sobranju bodeta predložena dva zakona: 1.) zakon o proračunu 2.) zakon o komuniz. Stambolijski v prepričanju, da je komunizem bolezen na telesu človeške družbe, je pripravljen komunizem odstraniti na radikalni način. Stambolijski ne odstranja komunizma z nasilnimi sredstvi, marveč zakonitim potom. Stambolijski je izdelal zakon, ki določa: 1.) Povsod v vseh krajih, kjer je bilo oddanih pri zadnjih volitvah za komuniste 10 glasov, se ima ustanoviti komuna na ta način, da se komunističnim volicem od vzame vse nepremično in premično imetje ter preloži to premoženje za skupno. 2.) Komunizma načeluje kraljeva sovjetska oblast, obstoječa iz enega zastopnika političnega sveta, enega zastopnika vlade in treh delegatov, ki jih volijo člani komune. 3.) Odpravi se dedno pravo. 4.) Izdeli se pravilnik, po katerem se vse delo in funkcije razdele na posamezne člane komune. Zene in otroci so enakopravni.

GENERAL FOCH PRIDE V PRAGO.

— Praga, 6. maja. (Izv.) Zmagovalec v svetovni vojni in velik prijatelj češkega naroda general Foch pride prihodnji teden iz Varšave v Prago. Pričakuje ga v ponedeljek 14. t. m. Vlada mu pripravila svečan sprejem. Tudi sokolstvo se bo polnoštevilno udeležilo sprejemnih svečanosti. Načelnost Sokola je že izdalo tozadevno pozivnico, naj se člani odzovejo v čim večjem številu.

AVSTRIJA PRED SANKCIJO TRGOVINSKIH POGODB.

— Dunaj, 6. maja. Zvezni kanceler dr. Seipel je na okrajnem zborovanju krščanskih socialistov izjavil, da bo vlada v tork predložila parlamentu razsodbo z Madžarsko, iz štirih delov obstoječo gospodarsko važno pogodbo z Jugoslavijo in trgovinsko pogodbo z Italijo. To je prva večja normalna trgovinska pogodba, ki jo je avstrijska republika sklenila za časa svojega obstoja. S temi pogodbami in izvedbo ženevske pogodbe bo položaj temelji gospodarskega življenja in bodočega razvoja. Dejstvo, da nastopi vlada pred parlamentom istočasno s tremi pogodbami, dokazuje, da se Avstrija ne veže samo enostransko, marveč da hoče biti z vsemi sosednimi državami v političnih in gospodarskih stikih. Temelji pa tvori sanacijska akcija, kajti brez nje bi ne bilo teh pogodb. Končno se je kancelar v toplih besedah zahvalil poštrevnosti in razsodnosti avstrijske javnosti, kajti brez nje bi bila rešitev Avstrije nemogoča.

MADŽARSKO POSREDOVANJE PRI REPARACIJSKI KOMISIJI.

— Pariz, 6. maja. (Havas.) Madžarska delegacija je v soboto poročala reparacijski komisiji o finančnem in gospodarskem položaju Madžarske. Pri tej priliki je tudi prošila, da bi zavezniške države za stanovit dobo ukinile jamstvo, ki ga določa člen 180 trianonske mirovne pogodbe. Daje so Madžari prošili, naj jim antanta kratkoročno posojilo 50 milijonov in dolgoročno posojilo v znesku 500 milijonov zlatih kron. Reparacijska komisija je po odhodu madžarske delegacije sklenila, da ni

mogoče takoj ugoditi madžarskim željam, ker je to vprašanje načelne važnosti. Zato je izročila to zadevo madžarski sekciji reparacijske komisije. Plenarna seja reparacijske komisije bo razpravljala o madžarskem predlogu šele prihodnji teden. V glavni komisiji ima mala antanta 1 glas proti 4 v madžarski sekciji pa 5 proti 6 glasovom antante.

ODKRITJE SPOMENIKA GENERALU ŠTEFANEKU.

— Bratislava, 6. maja. (Izv.) Včera so se vršile tu ob priliki odkritja spomenika velikemu češkemu narodnemu bojevniku generalu Rastislavu Štefaneuku sijajne svečanosti. Spomenik temu junaku, ki je v svetovni vojni toliko žrtvoval za svobodo svojega naroda in ki ga je zadela tako tragična usoda, bo večni spomin češke emigracije, ki na poštrevnosti in hrabrosti nima primera v svetovni zgodovini. Svečanosti so se vršile pod protektoratom prezidenta Masaryka in častnim predstvom vojn. ministra dr. Kallaya. Spomenik, delo arhitekta Dušana Jurkovića, stoji pri Vajnor, kjer se je pokojni general pri poletu z italijanskim avijatom ponesrečil. Svečanosti so se udeležili zastopniki vlade, več ministrov, generalov, poslancev tujih držav in drugih političnih in kulturnih delavcev. Navzoč je bil tudi Seton Watson. Ogromna množica je stala na polju, kjer počivalo zemski ostanki prvega češkoslovaškega vojnega ministra. Slavnosten govor je imel minister dr. Kallay, minister dr. Marković, škof Zoch, polk. Medek in minist. Udržal. Govorniki so naglašali neprecenljive zasluge generala Štefaneuka za osvobodjenje češkega naroda.

POROČILA IZ ITALIJE.

Ob prihodu angleške kraljevske dvojice. — Razgovor o dveh centralnih problemih evropske politike. — Mussolini proti liberalni stranki. — Italijanski zunanji dolg. — Narodna milica.

— Rim, 6. maja. (Izv.) Italija pričakuje poset angleške kraljevske dvojice. Listi ju toplo pozdravljajo, izražajoč željo, da bi se ustvarili med Italijo in Anglijo iskrenjši odnosi in da bi bila Italija v bodoči v angleškem svetu bolj upoštevana. Kralj in kraljica prispeta semkaj jutri popoldne. Sprejem je povsod običajno svečan. Angleški listi pišejo tem povodom zlasti simpatično o Mussoliniju in njegovem delu za ureditev in utrditve Italije. Italijanska oficijozna nota javlja, da se v diplomatskih krogih pripisuje obisku velik pomen ne le za srčno razmerje med obema dvoroma, marveč za politične zveze med Italijo in Anglijo. V političnih pogovorih, ki bodo sledili, se bosta razpravljala dva centralna problema evropske politike, to je reparacijski in orijentski problem. V prvem kakor v drugem vprašanju je Italija živo zadeta. Italija pričakuje tudi rešitve glede kolonije Giubaland, ki jej je zagotovljena v londonskem dogovoru in je častna zadeva Anglije, da ta mal svoj kolonialni košček odstoli Italiji.

— Rim, 6. maja. (Izv.) Za ljudsko stranko prihaja sedaj liberalna na vrsto, da zahteva Mussolini od nje točnega pojasnila glede njenega stališča napram vladi in fašizmu. — Italijanski zunanji dolg je znašal dne 31. marca t. l. 22 milijard 81 milijonov lir v kapitalu in eno milijardo in 104 milijone v dohodkih. — Narodna milica bo štela po sedanjih podatkih 250.000 mož.

KLIC PO MEDNARODNI KONFERENCI.

— Pariz, 4. maja. (Izv.) Opozicijski listi zahtevajo splošen razgovor o reparacijskem vprašanju. Svota nemškega dolga se ne more določiti, dokler niso znane ameriške zahteve napram zaveznikom in ni mogoče financirati nemških dolgov, dokler ni podpisano mednarodno posojilo. Samo mednarodni sporazum upnikov lahko doseže in izvede garancije, ki jih da Nemčija v zameno za posojilo. Taki razgovori ne pomenijo za Francijo nikakega ponižanja. So pa potrebni. Nemška ponudba je seveda nesprejemljiva.

CERKVEN KONCIL V MOSKVI.

— Varšava, 6. maja. (Izv.) Sovjetska vlada posveča v zadnjem času največjo pažnjo pravoslavni cerkvi, kajti v njeni moči vidi resno nevarnost za svoj obstoj. Da bi premagala to oviro in zlomila odpor verske družbe, je sklicala minulo nedeljo v Moskvi vsesrski cerkveni koncil, ki se ga la udeležilo samo 200 delegatov, dasi jih je vlada pričakovala 500. Še pred otvoritvijo koncila je bilo opažati med njegovim predsedstvom in vrhovno cerkveno oblastjo nesporazum glede stališča napram sovjetski vladi. Koncil se je razdelil na sledeče skupine: 1.) Ziva cerkev, na čelu s sovjetskim patrijarhom metropolitom Antonijem, ki je docela naklonjena sovjetski sovjetski vladi. Ta verska sekta ima na koncilu 85 zastopnikov; 2.) Prvoapostolska cerkev, ki se hoče v svojih naukih povrniti k prvotnemu krščanstvu, ko so bili na krmlu še apostoli. Na čelu te sekta, ki ima 40 zastopnikov, je protihilarijski Vedenjsky; 3.) pravoslavna evangelijska cerkev, ki se hoče striktno držati Kristovega evangelija. Ta sekta ima na koncilu 60 zastopnikov in je najbolj sovražna sovjetski vladi, ki je samo navidez naklonjena stari cerkvi in patrijarhu. Končno so navzoči še »nevtralni« zastopniki pravoslavne cerkve, ki priznavajo njene stare predpise in zastopniki prejšnjih sekt v Rusiji. Že iz dejstva, da pravoslavna cerkev kot močna in enotna verska organizacija tvori sedaj več sekt, sledi, da destruktivno delovanje sovjetske vlade tudi v tem slučaju ni ostalo brez opazbe.

PROCES PROTI KRUPPU.

— Verden, 6. maja. (Wolff.) Včera se je nadaljeval proces proti Kruppu in njegovim ravnateljem. Kot priča je bil zastupnik francoski vojak Guéquier, ki je bil pri pogajanjih med Müllerom in francoskim častnikom 31. marca tolmač. Izjavil je, da mu je Müller sam delal, da govori kot voditelj delavstva, ki ne bo dovolilo zasedbe avtogaraje. Priča je razločno slišala, kako je Müller delal delavcem, ko je francoski častnik tretjič odgovoril, da se ne bo odstranili s svojo četo, naj obkoli garazo in prepreči Francozom odhod. Müller te trditve izpodbija in se sklicuje na razne priče, ki lahko potrdijo nasprotno. Več francoskih častnikov izjavlja, da so bili nemški delavci oboroženi z različnimi predmeti, nek desetnik pa trdi, da je videl v roki delavca, ki je stal neposredno za Müllerom, revolver.

POTOVANJE ANGLEŠKE KRALJEVE DVOJICE V ITALIJO.

— London, 6. maja. (Wolff.) Angleška kraljeva dvojica je včera odpotovala v Italijo. Rimski poročevalec »Daily Telegraph« piše, da pride Bonar Law 8. maja v Genovo ter odpotuje potem preko Rima v Neapol.

AMERIKA SE BRANI VOJVODE FLAMENCA.

— Beograd, 7. maja. (Izv.) Ministrstvo zunanjih zadev je prejelo iz Washingtona poročilo, da je vlada Zedinjenih ameriških držav zabranila bivanje iz Italije izgnanega črnogorskega vojvode Plamenca. Plamenac sedaj skuša dobiti dovoljenje od kake druge evropske države, da sme bivati na nje ozemlju.

VAZEN SKLEP DRUŠTVA NARODOV.

— London, 6. maja. (Wolff.) Izvrševalni odbor Društva narodov je soglasno sklenil, da je spričo nemške ponudbe nastopil moment, ko mora angleška vlada poseči v nemško-francoski spor. Angleška naj predlaga v zvezi z reparacijskim vprašanjem rešiti tudi vprašanje mednarodnih dolgov. Vprašanje varnosti mej in omejitve sedanje oborožene moči naj se izroči Društvu narodov in Nemčija naj nemudoma postane član sveta, ki bo uredil ta pereča vprašanja.

POGAJANJA MED SOCIJALISTI.

— Amsterdam, 6. maja. (Wolff.) Listi poročajo, da je prispela včeraj komisija, ki jo je naznačila frankfurtska konferenca (dunajske struje). Komisija ima namen posvetovati se z mednarodnim združenjem o skupni akciji amsterdamske internacionale in onih organizacij, ki so se udeležile frankfurtske konference glede skupne borbe proti vojni nevarnosti in fašizmu. V tu svrhu zahteva tajništvo amsterdamske internacionale, naj komisija formulira svoj medlog glede skupne akcije.

Politične vesti.

— Proti pogajanjem z Radicem priobčuje oster protest »Balkan«, ki zastopa levo krilo radikalne stranke. V tem protestu se izjavlja: »V naši javnosti se širi glas, da bo Stjepan Radić zopet poslal v Beograd dva svoja delegata, ki naj v imenu Hrvatov obnovita pogajanja s Pašičevo vlado in radikalno stranko. Ta pogajanja in dogovarjanje z Radićem niso imela dosedaj nobenega uspeha in ne bodo imela uspeha niti sedaj. Nobenega uspeha ni pričakovati vse dotlej, dokler Radić stoji na negaciji naše države, narodnega jedinstva in dinastije Karagorgjevičev. Pogajanja Pašičeve vlade z Radićevimi Hrvati izven parlamenta bi napravila samo zmedo v srbskih vrstah, odbila bi prečanske srbske mase od radikalne stranke in dala močan adut v roke demokratski stranki, da bi laglje razbila slogov v srbskih vrstah. Radikali so imeli z Radićem zelo grenke skušnje. Ni potrebno niti radikalom niti državi, da prideta še do grenkejših skušenj. Ako Hrvati Stjepana Radića žele pogajanja, naj pošljijo svoje poslance v parlament, naj tu položijo prisego, pa se bodo pogajanja sama od sebe pričela in omogočilo se tu di vsi pogoji za sporazum. Ako bi se pričela pogajanja z njimi preje, bi to pomenjalo toliko, kakor da se vrše pogajanja z odmetniki od zakona in države, z drugimi besedami povedano: ta pogajanja bi pomenjala kapitulacijo pred rušitelji države.«

— Likvidacija spornih vprašanj med našo državo in Bolgarsko. Komisija izvedencev za likvidacijo vseh spornih vprašanj med našo kraljevino in Bolgarsko prične svoje delo v drugi polovici t. m. Za šefa naše delegacije je imenovan vseučiliški profesor dr. Mileta Novaković v Beogradu.

— Občinske volitve v Vojvodini. Ministrstvo notranjih del je odredilo, da se občinske volitve v Vojvodini vrše avgusta meseca. Veliki župani so dobili tozadevne instrukcije.

— Koga so izgnali iz češkoslovaške republike zaradi umorjenega stražnika Sedlačka. Brat grško-katoliškega škofa Poppa v Užgorodu, velik iredentist, je bil tudi izgnan iz Češkoslovaške. Zanimivo je, da škof Popp do danes ni izvršil obljube vdanosti in vernosti češkoslovaški vladi. Potem sestra Rakovszakega, predsednika madžarskega Narodnega parlamenta, ki se je v bratislavskih madžarskih društvi posebno odklovala. Med izgnanimi sta dalje bivši poslanec češkoslovaške zbornice komunist Szuranyi ter dominikanec Vörös. Da je med zavednim slovaškim narodom toliko protidržavnega duha, so

pozvočili največ madžaroni. Zato je pač moral madžarski plevel iz češkoslovaške zemlje. Ta odločen nastop češkoslovaške vlade proti prevratnim elementom bo državi sami v največjo korist.

POZIV.

Blizajo se velike počitnice in z njim počitniška potovanja, s katerimi skušajo dijaki in nastavniki koristno izrabiti prosti čas. Pri tem jih podpira Ferijski Savez, ki dijakom, izvedene revnim, s tem omogoča potovanja, da po vseh večjih mestih postavijo odmorišča (svratišča), kolonije F. S. in predvsem s tem, da nabira dobrotnike F. S.

Dobrotnik (dobrotvor) F. S. more biti vsakdo, ki je pripravljen pogostiti oz. dati prenočišče v teku 24. ur vsakemu, ki se od 1. jul. do 15. sept. izkaže s podpisom F. S. kot potujoč član F. S.

Pokrajinsko poverništvo F. S. je te dni razposlalo vsem gostilničarjem podjetjem povabila, da stopijo v krog dobrotnikov F. S. Vaznost potovanja pa ni treba posebej povdarjati. Zato upa pokr. pov., da bodo naprošeni z ugodnim pozivom pokazali razumevanje za stvar, naklonjenost mladini in svoje dobro srce.

Treba je, da ohranimo glas o slovenski gostoljubnosti. Pokrajinsko poverništvo F. S. naproša in poziva, da vse ostale meščane, da postanejo dobrotniki F. S. Ena usta več pri mizi parkrat tekom počitnic, se meščanu ne pozna, pač pa članu F. S. Meščani imajo pri tem priliko spoznavati mladino cele države.

Kdor bi bil pripravljen izpolnjevati omenjene obveznosti, naj po možnosti do 15. maja vpošlje svoj naslov z navedbo pogojev na naslov: Maček Viktor, pokr. pov. F. S., Prešernova ulica 9, Ljubljana.

Razgled po slovanskem svetu.

— Iz češkoslovaškega Sokolstva. Češko Sokolstvo je izgubilo pred kratkim enega najbolj delavnih delavcev — br. A. Kaftana, ki je umrl dne 9. aprila t. l. Bil je član predsedstva ČOS in starosta župe v Kladnu. Tudi češko Sokolstvo je posvetilo letošnje leto samo notranjemu delu ter se prepovedalo letos vse večje prireditve. Vse župe, ki so imele župne izlete v leto 1922, ne smejo prirediti v letošnjem letu nobenega nastopa. Od 26. marca do 8. aprila se je vršila v Pragi vladateljska šola za vadiateljice ženskega naraščanja, katere se je udeležilo 46 rednih in 5 izrednih slušateljic. V 111 urah je bila predana cela tvarina. Dne 14. in 15. aprila se je vršila seja župnih načelnikov. Dne 14. aprila se je začela tudi šola za sodkinje pri medletni tekmi, katere se je udeležilo 129 sester. V tej šoli je predelala cela tekma, tako, da so sodkinje točno podučene o svojih nalogah. Dne 15. aprila se je vršila seja ženskega predstajkega zbora ČOS, pri kateri je predvsem podala obširno poročilo načelnica s. Mala, nakar je poročala s. Provanžnikova o vadiateljskih šolah, o potovni vadiateljici ČOS je poročala s. Spidlikova, glavna točka je bila poročilo o medletni tekmi. Na zidni odebel je pripravljenih 243 vrst in na višji oddelek 191. Izvršilo so se na to volitve kot predlog za odbor ČOS, ki ima sejo dne 5. in 6. maja t. l. Predelali so se za predložiti poslovniki za vadiateljske zbore društev, žup in okrožji; obširno se je razpravljalo tudi vprašanje ženskega kroja, o katerem razpravlja posebna komisija. — Dolnje-Avstrijska župa na Dunaju priredi letošnji župni zlet v Brnu ob sodelovanju 4 sosednih žup. To bo v letošnjem letu največja prireditev. Od 6. avgusta do 15. septembra t. l. se vrši v Pragi tedenski vadiateljski tečaj. — Iz statistike za leto 1920 povzamemo, da je imela ČOS v letu 1920 228.608 članov, 95.365 članic, skupno 323.973. Leto 1921. 259.198 članov, 108.703 članic, skupno 367.901, torej prirastek 39.928. Moški naraščajo leta 1920. 10.381, ženski 33.887, skupno 74.268, leta 1921 46.735 moški, 39.671 ženski, skupno 86.406. Leta 1921 je imela ČOS skupno 334.698 pripadnikov. Leta 1920 je bilo 1982 župe in 647 odsekov, leta 1921 2240 društev in 736 odsekov.

— Letošnji velemesni v Bratislavi se bodo vršili v dobi od 23. avgusta do 8. septembra 1923 pod naslovom »Dunavski mednarodni velemesni« v lastnih, modernih, prostornih in vsem zahtevam odgovarjajočih paviljonih, postavljenih v Bratislavskem vrtišču. Istočasno bodo organizirali sledeče korporacije in uradi specialne razstave in sicer: Ministrstvo notranjih zadev: razstavo češkoslovaškega hranilničarstva v svrhu njega razvija na Slovaškem n. Podkarpatski Rusi. Dunavska prometna družba: razstavo dunavske paroplovbe. Slovaški poljedelski svet: Spicijelno razstavo kmetijskih poljedelskih produktov. Ministrstvo trgovine: razstavo kopališč in letovišč. Uspeh I. in II. Bratislavskega mednarodnega velemesnja, ležečega na najvišjem mestu donavskem pristanišču in naravnem zidu češkoslovaške industrije v Jugoslavijo in ostala trgovska središča Balkana in Orienta, zagotavlja da se bodo tudi ob miliki III. velemesnja v Bratislavi osredotočili vsi evropski in neevropski trgovci in industrijski krogi. Razstavilalec, ki želi udeležiti se velemesnja, daje vse potrebne informacije in direktive ravnateljstvu velemesnja v Bratislavi ali pa tukajnji češkoslovaški konzulat.

— Izvoz čebule, surovih kož, zdraba in otrobov. Ekonomsko-financijski komite ministrov je znižal izvozno carino v seji dne 24. aprila t. l. za sledeče predmete: a) za čebulo in por se zniža carina od 200 Din na 30 Din za 100 kg. b) izvozna carina za jare in jarene surove kože od 800 Din na 400 Din za 100 kg. c) izvozna carina na zdrab se zniža od 110 Din na 40 Din za 100 kilogramov in na otrobo se od 25 Din na 15 Din. Odlok stopi v veljavo z objavo v »Službenih Novinah«.

— Dobava pekarskih potrebščin in orodja za poljske prevozne krušne peči. Pri intendantskem skladišču Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 11. maja t. l. ob 10. uri dopolnilna ofertalna licitacija glede dobave pekarskih potrebščin in orodja za poljske prevozne krušne peči. Pred-

Gospodarstvo.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA.

V nedeljo dne 6. maja t. l. se je vršil v bančni dvorani v novi palači XXIII. redni občni zbor delničarjev Ljubljanske kreditne banke, ki se ga je udeležilo znatno število delničarjev, ki so zastopali 118.620 delnic, tedaj nad polovico delniške glavnice. Obč. zbor je otvoril predsednik banke dr. Kar. Triller, ki se je pozdravil nagovoril predvsem spominjal v toplih besedah pokojnega predsednika zbora dr. Ivana Tavčarja, kolega velike zasluge za razvoj in današnji moč zbora so neprecenljive in neveljive, nakar so navzoči na predsednikov poziv zaklicali spominu velikega pokojnika »Slava!« V nadaljevanju svojega nagovora je predsednik povdarjal, da se vrši občni zbor v novodograjeni lastni palači, ki odgovarja vsem zahtevam modernega bančnega posloplja. Načrti za poslopje so delo bivšega upravnega svetnika zbora arhitekta Krasnega iz Prage, ki je vodil skupno s svojim neustupljivim zastopnikom Nvoym gradbo stavbe, za kar jima gre priznanje, pohvala in najtopleja zahvala kot tudi vsem pri stavlji zaposlenim tiskam, ki so, dasi postavljene pred marsikatero novo in težko nalogo, izvršile v svojo stroko spadajoča dela v popolno zadovoljnost, o čemur priča stavba.

Na to je prešel predsednik na poročilo o poslovanju zbora in ugotovil veliki napredek banke v vseh pogledih v poročilnem letu, pri tem pa povdarjal, da je banka prej ko slej varovala strogo glavno bančno načelo likvidnosti, se pa izogibala strogo v vseh panogah polovanja vsake špekulacije na lastni račun. V veliki meri je pripisovati lep uspeh leta 1922 neustupljivemu ravnateljstvu kot tudi uradništvu, za kar jima je izrekel zahvalo.

Na predlog nadzorstva je bil na obč. zboru izrečen upravnemu svetu absolutni, istočasno pa se je izrekel ravnateljstvu in uradništvu zahvala.

Delničarjem predložena bilanca izkazuje sledeče postavke, poleg katerih navedemo napredek napram letu 1921. Aktiv: blagajna 53 milijonov (29 milj. več), valute 2 milijona (isto), menice in devize 189 milijonov (132 milj. več), vrednostni papirji 85 milijonov (13 milj. več), pridružen na papirje in blago 76 milijonov (21 milijonov več), razni dolžniki 1003 milijone (184 milijonov več), realitete 13 milijonov (9 milj. več), konsorcijski računi 35 milijonov (1 milijon več), razna druga aktiva 76 milijonov (39 milijonov več). Pasiva: delniška glavnica 80 milijonov (30 milj. več), rezervni fond 61 milijonov (20 milj. več), pokojninski fond 6 milijonov (4 milj. več), vloge na knjižice 204 milijone (37 milj. več), razni upniki 1038 milijonov (251 milijonov več), razna druga pasiva 126 milijonov (95 milj. več).

Izkazani čist dobiček za poslovno leto 1922 znaša 61.963, 883 K 16 v napram 13.209.952 K 29 v letu 1921.

Račun zube in dobička izkazuje kot celokupne prejemke znesek K 110 milijonov 232.845,12, od katerih odpade na donos obresti K 81.673.595,76, na iznos bančnih poslov K 27.790.769, na iznos realitet K 145.837,20 in na prenos dobička iz leta 1921 K 622.642,60. Tem prejemkom nasproti stoje izdatki za obresti v znesku K 58 milijonov 104.473,76, upravnih stroškov v znesku K 622.976,88, izdatki za davke in pristojbine v znesku K 4.128.286,—, plače in doklade v znesku K 24.635.129,92 in odpis inventarja v znesku K 172.095,40.

Občni zbor je sprejel predloge upravnega sveta in določil iz čistega dobička poleg statutarnih tinitem upravnemu svetu in nadzorstvu K 11.050.000,— za izplačilo 17% dividende K 2.500.000,— za dotacijo rezerv K 1.000.000 za dotacijo pokojninskega fonda K 800.000 za izplačilo bilančne nagrade uradništvu; ostanek K 104.783,15 se prenese na novi račun.

Izplačevanje 17% dividende za l. 1922 v znesku K 68 za kupon št. 22 delnic št. 1 do 125.000 in K 24 za polkupon št. 22 delnic najnovije izdaje št. 125.001 do 200.000 se vrši počenši s 7. majem t. l. pri centralni banke v Ljubljani in podružnicah Brežice, Celje, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Split, Sarajevo, Trst in Gorica, nadalje pri Hrvatsko-slav. zemaljski hipotekarni banki v Zagrebu, pri Živnostenski banki v Pragi in njeni podružnici na Dunaju.

Nadalje je sklenil občni zbor zvišanje delniške glavnice od 80.000.000 K na 100 milijonov kron z izdajo 50.000 novih delnic po K 400 nominalne in pooblastil istočasno upravni svet, da prevede nadaljnje zvišanje delniške glavnice od K 100.000.000 na Din. 37.500.000 potom zvišanja nominalne delnic od K 400 na Din 150.

Pri dopolnitvah volitvah v upravni svet sta bila podpredsednika Josip Spitalsky in Alojzij Vodnik ponovno izvoljena v upravni svet; na novo so bili izvoljeni ing. Milan Lenarčič, veleindustrialec iz Jospodolice pri Ribnici, dr. Ivan Tavčar ml., odvetnik v Ljubljani in Alojzij Tykač, generalni ravnatelj banke. V nadzorstvo so bili zopet izvoljeni dosedajni člani dr. Peter Defranceš, Avgust Jenko, Evgen Legat, Fran Pettnar in Anton Skof.

— Izvoz čebule, surovih kož, zdraba in otrobov. Ekonomsko-financijski komite ministrov je znižal izvozno carino v seji dne 24. aprila t. l. za sledeče predmete: a) za čebulo in por se zniža carina od 200 Din na 30 Din za 100 kg. b) izvozna carina za jare in jarene surove kože od 800 Din na 400 Din za 100 kg. c) izvozna carina na zdrab se zniža od 110 Din na 40 Din za 100 kilogramov in na otrobo se od 25 Din na 15 Din. Odlok stopi v veljavo z objavo v »Službenih Novinah«.

— Dobava pekarskih potrebščin in orodja za poljske prevozne krušne peči. Pri intendantskem skladišču Savske divizijske oblasti v Zagrebu se bo vršila dne 11. maja t. l. ob 10. uri dopolnilna ofertalna licitacija glede dobave pekarskih potrebščin in orodja za poljske prevozne krušne peči. Pred-

metni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

— g III. Ljubljanski vzorčni velemesni (1.—10. IX. 1923.) Železniške ugodnosti Vsem udeležnikom letošnje velemesne prireditve je na podlagi sejmске legitimacije priznana železniška vožnja za polovično ceno do Ljubljane in nazaj. V razumevanju velikega pomena ljubljanskih velemesnov za naše narodno gospodarstvo je železniško ministrstvo letos dovolilo tudi porabo dnevnih brizgalov št. 4 in 5. Za prevoz razstavnega blaga je dovoljen 5% popust. Zahtevajte prospekt s priljavnico od Urada Ljubljanskega velemesja, Ljubljana, Gosposvetska cesta (tel. interurb. 140) Reklamne deske. Akvizicijo reklamnih desk je velemesjska uprava oddala ljubljanskemu anon. in rekl. podjetju »Apollo«. Akvizitiser se mora vsaki stranki izkazati s cenikom, ki je uverjen od velemesjskega urada.

Občni zbor Zadrúžne Gospodarske banke d. d. v Ljubljani.

Predsednik Upravnega sveta dr. Jakob Mohorič otvoril občni zbor delničarjev dne 3. maja 1923 ob enajstih dopoldne s pozdravom na vse navzoče ter prečita sledeče poročilo Upravnega sveta:

Slavni občni zbor!

Predno predložimo svoje poslovno poročilo, smo dolžni spomniti se težke izgube, ki je zadela pred kratkim naš zbor: dne 27. marca 1923 je preminul član našega nadzorstvenega sveta g. dr. Karol Verstovšek. Kot v vsem javnem življenju, je bil tudi v zadrúžništvu neumorno delaven, ne sebičen, požrtvovalen. Z ljubimijo je pospeševal interese našega zbora, zlasti ustanovitve in napredek naše podružnice Maribor. Ohranimo mu hvalen spomin.

Pri denarnih zavodih, ki so po svojem naravnem namenu v najbližjih zvezah s prihodnostjo, se zrcali razvoj gospodarstva življenja z vsemi ugodnimi in nerazveselivimi pojavi.

Tudi v preteklem letu so se neprenehoma čutili neurejene povojne razmere, ki so se v marsikaterem oziru še celo poslabšale. K nastanku naše valute, povzročeni od inflacije novčanice in od znanih ponosnih eksperimentov naše finančne uprave na polju devizne politike, se je v minulem letu pridružila druga kalamiteta, to je trajna napetost denarnega trga. Če je to fluktuirajoče mednarodne vrednosti delalo težavne in industrijskim krogom velike izgube, jih je spravilo naraščajoče pomanjkanje likvidnih sredstev in omejitve kreditov v še hujšo zadrego. Zgodovina prošlosti nas uči, da sledi na vsako periodo konjunktur čas stagnacije, katerega preživljajo le zdrava podjetja, medtem ko izgine vse, kar nima dovolj močnih temeljev.

Naše gospodarstvo se že nahaja v periodi po konjunkturi ter smo mnenja, da bo ta proces marsikaj prispeval k ozdravljenju splošnega gospodarstva in izrinil iz njega vse, kar ni življenja zmožno in ne bazira na solidni podlagi.

Razvoj našega zbora je bil v prošlem letu v vsakem oziru zadovoljiv.

Podružnice. Naše podružnice so se že dobro vpeljale, delajo večinoma s lastnimi sredstvi in obetajo za bodočnost še boljše uspehe.

Lastna poslopja. Poslopje centralne v Ljubljani, ki obsega poleg modernih poslovnih prostorov tudi stanovanja skoro za vse oženjene uradnike, je bilo v jeseni prošlega leta dovršeno. Od 2. decembra preteklega leta naprej posluje centrala že v novih prostorih.

Za podružnico v Šibeniku smo zelo ugodno kupili hišo v sredini mesta. Palača, ki smo jo začeli v prošlem letu zidati v Mariboru, je že pod streho in bo do jeseni t. l. gotovljena.

Udeležba pri podjetjih. K našemu koncernu spadajo sledeča podjetja:

1. Tovarna klobukov »Sešir« d. d. Skofja Loka.
2. Tovarna izdelkov iz pločevine in kovin Emil Lajovic in drug. d. d., Ljubljana.
3. Tovarna zaves »Stora« d. d., št. Vid nad Ljubljano.
4. Zavod za impregniranje lesa, d. d., Ljubljana.
5. Prva ljubljanska konfekcijska tovarna »Odelce, družba z o. z., Ljubljana.
6. Tovarna odelad in brušenega stekla »Kristal«, d. d., Maribor.
7. Tovarna pohištva in lesna industrija »Atlas«, d. d., Novi Sad.
8. »Svetla«, d. d. za žarnice, elektrotehniko in avtomaterial, Ljubljana.
9. Termotehniški zavodi, d. d., Zagreb.

Razen tega smo udeleženi še pri sledečih tiskarnah:

1. Tovarna verig, d. d., Lesce.
 2. Splošna stavbna družba, Maribor.
 3. Tovarna za dušik, Ruše.
 4. Jugoslavenski Kremenčarji zavodi za žarilo in elektriko, d. d., Zagreb.
- Vsa podjetja so dobro uspevala. Tovarna zaves »Stora« je izplačala za prošle leto 12% dividendo, tovarna klobukov »Sešir« tudi 12% dividendo, »Svetla«, d. d. bo izplačala najmanj 10% in tovarna izdelkov iz pločevine in kovin Emil Lajovic in drug. d. d. najmanj 12% dividendo. Tovarna pohištva »Atlas« d. d. v Novem Sadu je po prezidavi v svrhu povečanja začela šele s koncem leta s polnim obratovanjem in obeta najboljše uspehe. Bilançe ostalih podjetij niso še zaključene, bodo pa ugodne. Interesno skupnost s Sveopčo Zanatijsko banko v Zagrebu bomo v najkrajšem času preuredili.

V prvi polovici preteklega leta je imel naš zavod K 24.000.000,— drugi polovici K 48.000.000,— popolnoma vplačane delniške glavnice. Vloge so narasle na preko 400 milijonov kron.

Rezervni sklad znaša K 11.300.834,41 in se zviša z letošnjo dotacijo na K 11 milijonov 568.271,78 (redna rezerva K 405.503,74, zviška 11.162.768,04). Celokupni promet našega zbora je znašal v prošlem letu 19 milijard kron.

Čisti dobiček za prošle leto K 5.346.747,35 v nam omogoča predlagati izplačilo 12% dividende.

Dividenda se bo pričela izplačevati dne 15. t. m. pri centrali v Ljubljani, pri njenih podružnicah in pri afilijaciji v Novem Sadu. Poročilo se odobri. Nato se izvoli upravni svet za dobo treh let. Izvoljeni so vsi stari upravni svetniki. Istotako v nadzorstveni svet. Samo namesto umrlega dr. Karla Verstovškega pride ravnatelj dr. Jerovšek iz Maribora.

g Zdrúžene papirnice Vevče, Gorica in Medvode d. d. v Ljubljani so imele v soboto dne 5. maja t. l. svoj IV. redni občni zbor, ki mu je predsedoval družbin predsednik g. dr. Karol Triller. Na občnem zboru se je sprejel od upravnega sveta predloženi računski zaključek ter bilanca za leto 1922 in se je sklenilo izplačati na delnice I. in II. emisije, ki so deležne dobička za minulo poslovno leto, 10% dividendo t. l. Din 10,— za vsako delnico, katero se bode izplačevalo počenši od 7. maja t. l. pri Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani. Poleg g. Vladimira Arka, veleindustrijskega v Zagrebu in g. Hugo Weinbergerja, bančnega ravnatelja v Zagrebu, katerim je poslovna doba potekla, sta bila na novo izvoljena v upravni svet g. minister Ivan Hribar, pokrajinski namestnik n. r. v Cerkljah in g. dr. Ivo Tavčar, odvetnik v Ljubljani, slednji na mesto svojega očeta, blagopokojnega gospoda dr. Ivana Tavčarja, čigar neveljivih zaslug za družbo se je predsednik spominjal ob otvoritvi občnega zbora s toplimi besedami. Z ozirom na večjo potrebnost družbin obratov na obratnem kapitalu je občni zbor nadalje pooblastil upravni svet, da prevede povišanje delniške glavnice do 25 milijonov dinarjev, ter da določi, pooblaščen od občnega zbora, čas in vse pogoje emisije in izposluje za provedbo potrebno privoljenje pristojne vladne oblasti. — Po občnem zboru se je vršila seja upravnega sveta, pri kateri je bil podeljen obratnemu vodji g. Antonu Lapajnetu naslov ravnatelja družbin obratov Gorici in Medvode.

— g Tedenski sejem v Zagrebu. Zagreb, 5. maja. Sejem je bil zelo slab. Dost je bilo bosenskih buš slabše kvalitete po 10,75—12,50 Din za kg žive vage, sremeske svinje srednje debele so notirale 26—27 Din, posavske 24—24,50, zaklane čiste 30,—, teleta 17—17,50 Din. Drva cepljena 300—350 Din za večji in 100—175 Din za manjši voz.

Otvoritev nove palače »Ljubljanske kreditne banke«.

Za nedeljo dopoldne je povabila Lj. kreditna banka zastopnike državnih oblasti, domače in bližnje finančnike, gospodarje in novinarje na svečano otvoritev svojega novega bančnega posloplja na Dunajski cesti. Povabilu se je odzvala elita ljubljanske družbe. Zapazili smo velikega župana dr. Lukana, konzula dr. Beneša, Flache Kohlrussa dv. sv. Skerliča od ministrstva pravde, dr. Savnika in dv. sv. Bonača od finančne delegacije, dr. Babnika za predsed. dež. sodišča, dr. Windischerja za Trg. zbornico in skoro polnoštevilne ravnatelje lj. bančnih zavodov, dalje zastopnike slov. pridobitnih krogov in prvi vrsti g. Bonača, predsednika Lj. velemesja. Bančno vodstvo je gospodi razkazalo prostore ogromnega posloplja, priredilo prijeten obhod in zaključilo svečano otvoritev te največje ljubljanske palače z odlično zakusko iz rok restavracije g. Fiale.

Restavracijski obhod po labirintu bančnih prostorov, trgovskih lokalov, industrijskih pisarn, podzemskih kleti in končno zasebnih stanovanj je pokazal, kaj je Ljubljana pridobila z zgradbo Lj. kreditne banke. Načrte za monumentalno zgradbo je izdelal g. arhitekt Fr. Krasny, ki je tudi vodil v družbi s stavebnikom Novyem njeno izvršitev. Fasado iz umetnega kamna (terranova) ozivljajo močnimi stebri in balkoni. Glavni vhod v banko označujejo štiri, od kiparja Bernerkeja izvršene figure, ki služijo obenem kot konzole balkona I. nadst. Poslopje im adve kleti druga nad drugo, prizemlje, štirinadstropja in podstrešni oddelek. V kleti ob Aleksandrovi cesti se nahaja restavracija, njena kuhinja in pritlikine. Pod restavracijo so navadne kleti, ledenice itd. Klet ob Dunajski cesti obsega centralno kurjavo, prostore za premog, električno centralo, ventilacijske naprave. V sredini se nahajajo bančni tresorji, arhivi in uradniške garderobe. Na vogalu v pritličju je kavarna. Poleg tega se nahajajo v pritličju še tri prodajalne in glavni vhod v bančne prostore. Ob Dunajski cesti so razvrščene ravnateljske bančne pisarne in sejna dvorana. Drugo do četrto nadstropje in podstrešje služi za stanovanja in trgovske pisarne. Tam najenostajna tudi sušilnica. Na dvorišču v posebnem traktu se nahaja glavna bančna dvorana, v I. in II. nadst. pa korespondenca, tajništvo knjižništvo, revizijske banke itd. Tla vhodna in vestibula so iz belega kararskega marmorja s črnimi okraski, stene deloma iz umetnega, deloma iz pravega lunel-marmorja. Iz vestibula pride v bančno dvorano, 14,5 metrov dolgo, 11,5 m široko. V tem prostoru se bodo vršili glavni bančni posli. Dvorana je monumentalnega stila in sega do II. nadstropja. Pokrita je z železo-stekleno streho. Tla iz belega s črnimi pomešanima kara-marmorjem, močnimi stebri so obloženi s pravim lunel-marmorjem. Predelki, ki služijo za obvešanje z občinstvom, so pokriti s ploščami iz belgijskega črnega granita. Stene uradnih odsekov so iz hrastovega lesa in iz acetranega prozornega stekla. Ob dolgem hodniku, ki spaja te oddele, se nahajajo sobe za predstojnike, za tuice, čakalnica, telefonska centrala, ekspedit itd. V I. nadst. se razprostira velik foyer, ki napravi s svojimi lestenci, masivnim hrastovim pohštvo, tapetam in stilizirano enotnostjo navdaje zaprem vtis. Ostali del tega nadstropja zavzema tajništvo, devizni oddelek, korespondenca, registra tura. V drugem nadstropju domuje knjižništvo, revizijski in komercialni oddelek. Posamni bančni prostori so zvezani z dvigalci za knjiške in tiskovine. V podzemlju se nahaja bančni tresor, ki šteje med najmodernejše naprave te vrste v naši državi.

Ima obliko ogromne kocke iz masivnega betona (18/14/6 m). Del tega tresorja bo služil za safe privatnih strank, kjer bodo shranjevali razne vrednosti. V drugem pa bo banka hranila zaboje, kovčke itd. z vrednostmi V tem oddelku bodo shrombje za efekte, denarje, valute itd. Spodaj se nahaja najmodernejša centralna kurjava in sicer za toplo vodo in s paro. Parna kurjava bo služila samo za ogrevanje stopnišč in kleti. Pogon električne centrale oskrbuje dva dieselmotorja s 8 HP in akumulator. Nekaj novega so veliki ventilatorji, ki zamenjajo na uro do 25.000 m³ zraka in ga ob potrebi istočasno segrejejo od —10° na +18° C. Pri roki so dobro napeljeni vodovodi, hidranti, gasilni aparati, naprave za sesanje prahu tovarna in osebna na dvigala, dva paternostra in telefonska centrala, ki spaja 50 hišnih, in 5 mestnih in medmestnih postaj. Palačo so zidali od avgusta 1920. do konca 1922. Kubatura izvršene zidovja iz opeke znaša 5960 m³. Betonskega zidovja je 3551 m³. Uporabili so 13 vagonov tračnic, 30 vagonov železa, 1½ vagonov žebeljev, 1 milj. komadov opeke, 1¼ milijona kg cementa, 80 vagonov apna, mavca in kamna. Višina zgradbe 41 m, 12 m pod in 29 m nad zemljo. Na poslopje je delalo povprečno 350 delavcev in strokovnih moči. V celem obsegu 219 malih in večjih prostorov, od tega uporablja banka 25%, ostanek je namenjen zasebnikom.

Kultura.

REPERTOAR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

OPERA.
Torek 8. maja: Evgenij Onegin. Red C.
Sreda 9. maja: Prva delavska predstava po znanih cenah. »Carostrelec«. Začetek ob pol 8. zvečer. Izven.

Četrtek 10. maja: Rigoletto. Izven.
Petek 11. maja: Janko in Metka. Red A.
Sobota 12. maja: Na čast srbskim gostom slavni »Pjevački družini Stankovič« iz Beograda. »Gorenjski slavček«. Začetek ob štiri popoldne. Izven.

Nedelja 13. maja: Evgenij Onegin. Izven.

DRAMA.

Ponedeljek, 7. maja: Kar hočete. Red B.
Petek 11. maja: Idiot. Red E.

Sobota 12. maja: Zaprta.
Nedelja 13. maja: Shakespeareja komedija »Kar hočete«. Izven.

Ponedeljek 14. maja: Črešnjev vrt. Red B.

— Sprememba dramskega repertoarja.

V sredo, dne 9. t. m. in v četrtek, dne 10. t. m. se spremeni repertoar v drami takole: v sredo, 9. t. m. Shakespeareja komedija »Kar hočete« za red D in v četrtek, 10. t. m. veseloliga »Ugrabljeni Sabink« z Danilom v vlogi Strizela. Izven.

— Opera »Carmen« s Pospišilovo. V soboto je gostovala v slavni vlogi opere »Carmen« pri nas ga. Pospišilova, altistka zagrebške opere. Slišati sem mogel, žal, le zadnje dejanje. V njem pa mora svede »Carmen« pokazati višek svoje igre. Pospišilova je pred vsem temperamentna igralka. Njena igra priklepa poslušalčovo zanimanje do konca. Živši z njo, tresče se, bolj se jo njo. V maski je resnična, a v petju ne vseh legah sicer masivnega, prijetnega alta brez konkurence. Dokazala je, da nam mora biti ga. Thierry-Kavčnikova nad vse cenjena. Gospoda Balaban in Sovilski, kot običajno, prav dobra. Zbor na slab, a še mnogo, mnogo slabši balet. Dirigent in orkester živahna, hvalevredna. —

Glasbeni vestnik

— Dijaški koncert Glasbene Matice. Včerajšnje jutro v Unionski dvorani bi moralo biti za naše dijaštvo slavnostni praznik. Ne verjem, da se je šla naša sicer tako glasboljubna mladina rajše izprehajati, kakor pa da bi prišla v Union. Krivda skromno napolnjene dvorane bo najbrž v aranzmaju. Vse razpisal oddelka za prosveto bi moral srednješolska vodstva zainteresirati svojo mladež za koncert. Najbrž se to v izdatni meri ni zgodilo. Vendar je spored koncerta, zlasti Lajovicjev Psalm, izval iskreno, globoko navdušenje. Delo se sme brez najmanjšega pridržka imenovati najznamenitejše v dosedanj jugoslovanski glasbeni literaturi. Z njim brez dvoma prikorajmo tudi meje naše domovine. Pričetek je naše najnovejšega glasbene dobe. Z njim je Lajovic začel pot bodočemu delovan

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 7. maja 1923.

— Pevsko društvo »Ljublj. Zvez. V. ponedeljek, dne 7. maja skupna pevka v la zaradi koncerta Glasbene Matice od pade. Vaja mešanega zbora v sredo, točno ob pol osmih zvečer, moškega zbora v petek ob osmih zvečer. Ne zamudite! — Od bor.

Sokolstvo.

AKADEMIJA SOKOLA I.

Sokol I. je včeraj pokazal sadove dolgotrajne zimске vaje svoje dece. Navzlic temu, da je bil zunaj najkrajši dan in je bilo na dnevnem programu neštevilno drugih prireditev, je bila dvorana hotela »Union« napolnjena številnih prijateljev Sokolstva. Med drugimi so bili navzoči podstarosta J. Sok. Saveza br. Engelbert Cangel, podstarosta ljubljanskega Sokola br. Karel, br. dr. Krejci in več odličnih predstavnikov sokolske misli. Obsežni program akademije, ki je obsegal 14 točk, je bil med burnim odobravanjem občinstva izveden z izredno preciznostjo. Kot prvi je nastopil ženski naraščaj (12), ki je spretno, v taktu izvajal ples lutk, moške deca pa je brezhibno in v vzornem kritju za tem izvajala župne vaje. Sledile so deklaracije »Moja nevesela pomlad in Novi zoro«, ki sta bili od male dece efektno deklarirani. Za tem so sledile župne vaje moškega naraščaja, naker je ženska deca zapela Adamičeve »Zapihaj lute« in »Tepežnice«. Skupinske vaje, ki jih je nato predvajala moška deca, so bile predvedene eksaktno in v vzornem kritju celih vrst. Naslednja točka so bile zopet deklaracije mladinskih pesmi »Abstinentke«, »Žabe in Medved« s medom. Rajalne vaje ženske deca s kili so bile izvajane z največjo eleganco in je bila to ena najlepših točk dnevnega reda. Moški naraščaj je nato strumno in precizno izvajal tri točke skupinskih vaj. Rajalne vaje ženskega naraščaja so bile predvedene z vso graciozostjo in ritmično. Za tem je sledilo petje Adamičeve »Uspavanka« in »Slovaške narodne«. Najljubše je pa so bile od moške in ženske deca predvajane igre »Kovač« po taktu pesmi »Poslušam Kovača, ki kladivo obrača...« in pa »Kolo«, sprejeto za Sokolice. Občinstvo je vsa izvajanja nagradilo z burnim plaskom. Zadnja točka izbrpnega dnevnega reda je bila razdelitev tekmovalnih venčkov zmagovalcem naraščaja ob priliki vesokolskega zleta in sicer so prejeli umetne latorjeve venčke, okrašene s travkami državnih barv, sledeči zmagovalci: Stane Pir, zmagovalac višji, dr. Anton Malej, 1. zmag. nižji, od. Vilko Ruge, 2. zmag. nižji, od. in Franc Mladič, 3. zmag. nižji, od. Od ženskega naraščaja so prejeli venec tekmovalke Frida Canar, Al. Plečko, Milena Butina in Silva Strahar, za tem je bila akademija zaključena. Omeniti je treba, da je Sokol I. od preteklega leta dobro napredoval in je včerajšnja akademija v moralnem in materijalnem osiru dobro uspela.

— Tombola Sokola I. Slavno občinstvo se opozarja, da se te dni razstavijo dobroti tombola Sokola I. v trgovinici: Drago Gorup, Prešernova ulica, M. Geršak & Co, Kongresni trg in Kunstek & Pleteršek, Vodnikov trg. Dobroti so krasni naj uhitte na samodi si jih ogledati. Prirediteljem odseku se je posrežilo pridobiti še nekaj večjih dobrotov tako, da bodo predvidevno več tombol, kakor je bilo doloceno. Tudi številni čimkovi in kvaterni se znatno pomnoži, tako, da bodo velike številne igralce tombole deležno prav lepših dobrotov. Tombolske karte se, vpoštevaloj krasne dobrote, prav ugodno razpečavajo ter ni izključeno, da zadnje dni sploh poidejo, tedaj je v prid vsakemu posamniku, da si tablice takoj nabavi in naj ne čaka zadnjih dni, ker zna biti prepozno. Nabiralci dobrotov se pozivljajo, da najkasneje pri prihodni seji zabavnega odseka to je v torek dne 8. tm. oddajo nabiralne pole z dobroti vred. Enako imajo oddati ta dan tudi prodajalci kart vse še ostale karte, da se te zamore oddati drugim razpečevalcem, katerim bodo poše.

— Sokol Ljubljana. Prvi letošnji društveni izlet se vrši v četrtek, dne 10. maja in sicer na Katarino — Ormado in Medvedo, od koder se vrne v Ljubljano z vlakom ali peš. Odhod izpred Narodnega doma točno ob 7. uri zjutraj, obleka civilna. Predavanje se na ta večer vsled praznika in izleta ne vrši. Predsednik prosvetnega odseka.

— Sokolsko društvo na Viču priredi v nedeljo dne 13. t. m. celodnevni društveni zlet na Sv. Jošt pri Kranju, na katerega so vabljeni tudi člani drugih sokolskih društev. Vsi udeleženci zleta naj se do petka prijavi br. Merzunu na Viču, da prejmejo legimitacije za polovično vožnjo in se jim na znani čas in kraj odhoda.

Julijška krajina.

— Napad na bivšega avstrijskega višjega pomorskega častnika v Pulj. Pred sodnijo v Pulj se je vršila te dni razprava proti 36letnemu pomorščaku Henriku Helmu, ki je 26. aprila t. j. udi v stanovanje bivšega avstr. višjega pom. častnika Eduarda Körberja in mu grozil z brivijco. Služkinja je priključila ljudi na pomoč. Helm je kričal na orožnike, ki so ga prijeli, da so sleparji in prave lutke pa ne vojaki. Rekel je nadalje, da se je Avstrija vedno le igrala z Italijo. Helm je obsojen na eno leto in štiri mesece zapora ter na globo 450 lir.

— Postojni posvečajo Italijani posebno pozornost. Te dni je prišel tja generalni nadzornik za ljudske šole Graziani. Spremljal ga je profesor Maver z univerze v Padovi. Nadzornik je konstatiral, da slovenski otroci z lahkoto sprejemajo italijanski poduk, da vlada v šoli disciplina in da je obisk reden. Tako se glasi poročilo v italijanskem tisku.

— Ne zastrupljajte našega ljudstva!

Razni neodgovorni elementi širijo med ljudstvom vesti, kakor da bi bil razpad naše države vprašanje dogledne bodočnosti. Govore, da prično »firvati in Slovinci« — oboroženo borbo proti srbskemu delu našega naroda in da računajo pri tem na aktivno pomoč Italije. Takšne blazne vesti se sistematično širijo med nerazsodnimi ljudskimi masami v očividnem namenu zbegati ljudstvo in ga zapeljati k neprevidnim dejanjem. In nikogar ni, ki bi nastopil proti temu sistematičnemu zastrupljanju ljudske duše. Menimo, da je dolžnost naših oblasti, da napravijo energično konec tej brezvestni gonji. Menda ne bo težko izslediti one ljudi, katerih edini namen je, vzdrževati med narodom nezaupanje proti državi in izpodkopavati avtoriteto naših državnih oblasti. Vemo sicer, da je gotovim življenjem naša kraljevina trn v peti in da bi narodno svobodo raje danes nego jutri zamenjali za tuje rojstvo, samo, ako bi to nosilo katoliško firmo, vendar pa smo mnenja, da je naša država še dovolj močna in jaka, da lahko z odločnim nastopom prekrži vse račune teh političnih desperadov, in naj uganjajo ti svojo propagando pod Radičeve ali Koroščeve firmo.

— Proračuni naših gledališč. Za bodočo sezono je odobrilo ministristvo prosvete narodnim gledališčem tele kredite: Skopljui 1.200.000 Din, Novemu Sadu 1 milijon, Sarajevu 750.000, Splitu 600.000 in Mariboru 500.000. Proračuni narodnih gledališč v Beogradu, Zagrebu in v Ljubljani se še proučavajo. Zagrebško narodno gledališče zahteva za bodočo sezono 22 milijonov dinarjev, beogradsko pa 11 milijonov. Koliko zahteva ljubljansko Narodno gledališče, nam ni znano.

— Redna seja občinskega sveta bo prihodnji petek 11. maja t. l. ob 6. popoldne v mestni dvorani.

— Nastop službe. Novi mestni arhivar Vlad. Fabijančič je bil preteklo soboto 5. t. m. zapriščen in je ta dan nastopil svojo službo na magistratu. Kolikor je nam znano, je bil proti njegovemu imenovanju podan protest, zato se, nam zdaj neumestno da se je forsiral nastop službe.

— Akcija okrožnih zdravnikov. — Iz zdravniških krogov nam pišejo: Okrožni zdravniki v Sloveniji že pet mesecev niso prejeli mesečnih plač. Zato se pozivajo, da od 1. maja dalje uklepejo vsako uradno delovanje v zdravstvenih zadevah, ki spadajo v delokrog okrožnih zdravnikov, dokler se jim ne izplačajo vsi zaostali mesečni prejemki.

— Prepovedan pristop k društvom. V. k. svet je prepovedal pristop k nedovoljenim društvom šolski mladini osnovnih, meščanskih in srednjih šol kot članom; onim pa, ki so že sedaj bili vpisani kot člani kakega takega društva, je pa šolska oblast istočasno ukazala, da imajo takoj iz društva izstopiti. Med prepovedanimi društvi se omenja tudi »Orluna«.

— Jurjevo v Beogradu. Letošnje Jurjevo je Beograd praznoval v neobičajno veselo razpoloženju. Gjorgijev danak, hajduški sestanki, tradicionalni narodni praznik. Ljudje že dolgo ne pomnijo tako prijetnega dneva, kakor je bil včerajšnji Gjorgijev dan. Vsa društva, kulturna, pevška, sokolska, športna, jahači in sploh vse prebivalstvo so priredila izlete na vse strani okolice. Topčider, Košutnjak, Avala, Smederevo, vsi ti kraji so bili polni izletnikov. Vožovi, železnice, ladje, sploh vsa prevozna sredstva so bili z zelenjem okrašeni. Tudi Slovenci so na zelo primeren način praznovali Jurjevo. Slovenski klub je v soboto priredil v hotelu »Petrograd« zabaven večer. Obisk je bil nepričakovano mnogoštevilen. Na večer je prišlo poleg Slovencev mnogo Hrvatov in Srbov. V imenu odbora je dr. Jež imel kratek pozdravni govor, v katerem je naglašal nalog kluba za čim tesnejše in bratsko zblizanje med Slovenci in Srbi. Pevski zbor je zapel več Adamičevih pesmi in pesmi drugih skladateljev. Po končani zabavi so celokupno odšli vsi praznovateli Jurjevo v Topčider.

— Jurjevo v Ljubljani. Kakor običajno, tako so tudi letos Ljubljanci praznovali vstajenje pomladi, praznik Sv. Jurja, ki je bil obicnem zvezan z gasilsko proslavo Sv. Florijana. Krasno vreme je omogočilo, da so vse prireditve in proslave lepo uspelo. Ze v zgodnjih jutranjih urah je vladalo po Ljubljani velikomestno življenje. Gasilci so odšli po mestu z dvema godbama, proslavljajo svoja potrona sv. Florijana, vojaštvo je prihajalo v zelenju. Sokoli, Orli, skratka vsa društva in korporacije so bila mobilizirana za proslavo Sv. Jurja. Na Gradu je priredila šentjakobska podružnica C. M. družbe »Jurjevanje«, ki je od vseh prireditev najbolj uspelo. Neštevilne množice so romale popoldne na Grad in ob zvokih sokolske in železničarske godbe se je razvilo tam pestro življenje. Ledeni in žejni so bili napojeni in nasičeni, zlasti poslednji... v maju je pa vroče in žejna huda. Za deca je bila privlačnost velika menažerija z »originalnim« krokodilom. Najhujši naval pa je bil na »Kolo sreče«. V splošnem je zavladalo animirano življenje. V restavraciji »Tivoli« so priredili ruski kozaki Jurjev dan, pri katerem so sodelovali člani dramskega in opernega gledališča. Tudi ta prireditev je v splošnem dobro uspela. Šele pozno v noč so se pomirili razburjeni valovi in mir je zopet legel nad Ljubljano.

— Smrtina nesreča. Skladiščnik Južne železnice Kreiner je hotel spraviti kolje potom splava iz Maribora za vinograde pri Sv. Petru. V to svrhu je najel splavljara Stopajnika iz Marenberga. V četrtek popoldne so se v Mariboru spravili na ta

splav in sicer poleg Kreinerja in njegovega dečka ter splavljara še dva delavca. Kreiner je že v Mariboru moral opaziti, da je splavjar pilan in nesposoben voditi splav v narasli Dravi. Ker pa je tako že v navadi, da se pljancem prepuščajo tudi taki posli, so se spustili po Dravi in prišli srečno nasproti prve hiše (Lorber) v St. Petru. Ravno na tem mestu, kjer bi se naj splav ustavil in razložil, pa je Drava tudi ob mali vodi najbolj — nerodna, kjer se nahajajo nasipne in ovinek proti nižje se nahajajočemu Budravemu mlinu, kjer je voda tudi sicer zelo globoka in deroča. Tu se je Drava masčevala nad Stopajnikovo pilano nesposobnostjo, zanesla je splav nižje po levi strugi pred orožniško postajo, za katero se kmalu nahaja omenjeni mlina. Na splavu se nahajajoči so, spoznavši nevarnost, poskakali na breg izvzemši enega delavcev pri zadnjem krmilu. Ker ta revez ni bil vajen splavarskega krmila, ga je ondi najbolj deroča voda zanesla pod mlina. Tik pred mlinom je skočil med obupnimi klic v vodo, kjer je tudi našel svolo žalostno smrt. Splav sam je trčil ob mlinsko kolo, ki je zelo poškodovano. Od tam ga je Drava zanesla naprej. Stopajnika, ki je kriv vse nesreče, so orožniki izročili sodišču. Kriva pa je tudi nemarnost, da ob tako obilnem bregu daleč naokrog ni nobenega čolna.

— V Zagrebu praznujeta 12. t. m. Rajmund Lapa in e, podravnatelj državne železnice in njegova soproga Minka svolo srebrno poroko. Se na mnoga leta!

— Usposobljenost izpit morajo v letošnjem jesenskem terminu napraviti vsi oni učitelji ljudskih šol, ki služujejo že 3 leta, pa dozdaj tega izpita niso položili.

— Smrtina kosa. V nedeljo dne 6. t. m. je v Ljubljani po dolgi mučni boleznj umrl g. Josip Brezigar, vpokojeni nadučitelj. Pokojnik je bil izborni učitelj in navdšen naprednjak, ki je vrgolj vso svojo rodbo in narodnem in naprednem duhu. Pogreb bo v torek dne 8. t. m. ob pol 17. z Dunajske ceste 31 na pokopališče k Sv. Križu. Bodi mu ohranjen blag spomin! — Na Vrhniki je dne 5. t. m. umrla ga. Matilda Mulvey, roj. Obreza, soproga g. Karla Mulveya. Pogreb je danes, v ponedeljek, ob 15. uri na Vrhniki. Blag ji spomin. Na Selu je danes zjutraj umrl g. Viktor Mašič, konceptni praktikant pri pokrajinski upravi. Pogreb bo v sredo dne 9. t. m. ob pol 16 s Sela 30 na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnik je bil zet g. Oražma, trgovca in gostilničarja na Selu. Blag mu spomin!

— Mestna mesnica. Občinstvo se opozarja, da prične mestna aprovizacija s prodajo govejega mesa v torek, dne 8. maja na prosti stojnici, Vodnikov trg. Meso bo dobre kvalitete in bistveno cenejše nego pri drugih mesarijih. Namen tega podjetja je spraviti cene mesa na realno podlago in Ljubljani zagotoviti v vsakem slučaju zadostno množico mesa. Te konkurence ni smatrati kot namen uničevati pošteno mesarsko obrt, pač pa iztebiti in onemogočiti nerealnost. Obrat mestne mesnice se bo pričel v manjšem obsegu in se bo stopnjeval po potrebi in izpolnjenju aparata povečal občinstvo se naproša, da v lastnem interesu podpira podjetje in vse nedostatke javi na mestno tržno nadzorstvo.

— Z Viča nam pišejo: Orlovška vzgoja na Viču se je zopet pokazala dne 1. maja v vsej svoji luči. Zvečer, ko je šel sokolski moški naraščaj k telovadbi, je pristopil k dečkom neki zelo sladko ginjen Orel in jih narahlil z Orjunci. Takoj na to je ta junak enemu izmed naraščaja z vso silo iztrgal iz gumbnice sokolski zletni znak, meneč da je Orjunci in med tem zmerjal naraščaj. Sokolski naraščaj, ko je to videl s kom ima opraviti, je ostal miren in se ni hotel spuštiti s tem junakom v nikako debato. Med tem so prišli člani viškega Sokola, ki so mirnim potom odvzeli temu Orlu sokolski znak in s tem preprečili vsak incident. Sploh se je opazala, da je bila ta dan baš orlovška mladina, vzgojena v katoliškem duhu, tako vinjena, da so se nad njo zgrajali celo njih lastni pristaši. Lepo vzgojence, očete franciskani in orlovski vaditelji, svojo nadebudno mladino!

— Filmska industrija v Sloveniji. Kakor smo zaznali iz zanesljivega vira, ustanovi v kratkem gosp. Mihael Murko, kinomajitelj v Ptulju filmsko industrijo v Celju ali v Mariboru pod imenom »Monopol film zavod Triglav« in sicer s slovenskim in hrvaškim besedilom, kar toplo pozdravljamo.

— Zrebanje razredne loterije. Danes se je pričelo zrebanje V. kola državne razredne loterije. Zrebanje traja do 17. t. m. Največji dobiček znaša 600.000 Din.

— Našim trgovcem. V soboto dne 12. t. m. prispe v Ljubljano beogradsko pevsko društvo »Stanković«. Glasbena Matica in druga kulturna društva nameravajo prirediti srbskim pevcem, ki posetijo prvič Slovenijo slovesen sprejem. V to pa je potrebno gmotnih sredstev, z ozirom na velik pomen tega obiska za okrepitev medsebojnih gospodarskih in trgovskih stikov, ter na tujski promet priporoča gremij trgovcev vsem svojim članom, da prispevajo vsak po svoji moči za gorenji namen, odnosno da se velikomnožno odzovejo gospej iz sprejemnega odbora, ki se bodo v prihodnjih dneh predstavile posamnikom s poverjeno nabiralno polo.

Načelniki.

— Glas iz občinstva! Včeraj so bili vsi vlaki državne železnice, zlasti oni, ki vozijo na Gorenjsko tako napolnjeni, da ljudje niso dobili niti prostorov in jih je večina morala stati na stopnicah. Zakaj se ne uvede zopet nedeljski turistiški vlak. Malo več obzirnosti bi uprava drž. železnice lahko imela.

— Revizija pogodbe med mestno občino in družbo cestne železnice se bo v kratkem izvedla po občinskem svetu, tako vsaj poročajo. Glavne sporne točke so: Družba ni izpolnila določb glede razširjenja prog na vseh prometnih cestah, je prezirala določbe o boljšem voznem materialu, ni upoštevala prometnih zahtev ni dajala pri-

klopni voz ter skrbela za točno funkcioniranje podjetja. Poskrbljeno je, da bo to podjetje primorano odslej tem zahtevam ustreči za kar je že skrajni čas.

— Novodobna ljubljana korespondenca. Pisano orodje je dandanes drago, istakto papir in tudi pošne pristojbine niso baš nizke. To je nemara vzrok, da se poslužujejo zaljubljeni obojega spola pri nas v najnovejšem času za izlive svojih vročih čustev kaj radi klopj, ki so razvrščene po raznih naših štetilcih. Zlasti ob potu, ki vodi skozi dvolski gozd proti Šiški in ki je menda »Seufzerallee« ljubljanske in pač tudi šišenske zaljubljene mladine, opaziš vsak hip kaj, kar oživi spomine na davno minule dni in vzbuja skomine po lepih doživljajih. Včas si videl po klopih narisano semterje samo kako prebodoeno srce kot simbol bolj ali manj nesrečne ljubezni, danes pa porablja zaljubljeni klopj v to, da si čisto neženirano razodevajo svojo ljubezen. In to v vseh mogočih jezikih. Na eni klopi čitaš: »Je vous aime« itd., na drugi: »Io te amo perche sei bellissima!« Kaj ne, kako duhovito! Vse to pa ni pisano morda s svinčnikom, temveč s kredoi in sicer s črkami, ki segajo čez celo širino klopi. No mogoče, da je velikost črk nekako merilo za gorečnost ljubezni! To bi bila nove vrste simbolika, ki bi ji jaz prav nič ne ugovarjal, ako bi ne imela stvar tudi svojih neprijetnih strani. Stvar je namreč ta: Če si truden, si nimajš kje odpočit! Kajti to bi bila lepa reč, če bi se Slovcek izpozabil in vsedel, pa bi se, kadar bi vstal, zablestel na onem delu njegovega života, ki se ga običajno pomislamo označiti s pravim imenom, v velikih črkah odtisk »bellissima!« Tak nesrečnež bi nemara čisto po nedolžnem prišel še s policijo v konflikt! Zato mislim, da naj bi oni javni organi, ki jim je poverjeno nadzorstvo po naših štetilcih, pazili nekoliko tudi na take stvari in ob dani priliki ne štedili s primer-nim poukom. Zakaj prirojenesa čuta za to, kaj je umestno in kaj ni umestno, pri nas enkrat nimajo ljudje!

— Slovenski naselenci v Srbiji. Dobili smo to-le pismo, ki ga priobčujemo: »Vr-nivši se s svojega obiska naših slovenskih rojakov v Srbiji sem izvedel, da ste tudi Vi v svojem cenjenem listu omenili to mo-je potovanje, ki ste je temeljem prejetega poročila tolačili nekoliko po svoje. Ne na podlagi kakih paragrafov, ampak le na lju-bo resnici Vas prostim, izvolite sprejeti k Vaši tozadevni notici sledeče pojasnilo: In-formacije, ki ste jih prejeli o tem, ne us-trežajo resnici. Moj obisk slovenskih delavcev in naselencev v Srbiji je imel zgolj dušno-pašniški in karitativen namen in značaj — brez vsake politične primesi. Pamet sama pove, da bi bilo nesmiselno pridobivati za avtonomijo in federalizem to peščico lju-di, katerih edina skrb je, kako bi iztkolili iz zemlje toliko kruha, da bi mogli za silo ži-veti. Govori molli so bili strogo verski. Pri-poročal sem jim pač, naj ostanejo zvesti svoji veri, pri vsem tem pa naj seveda ži-vijo v slogi s pravoslavnimi. Kako bi mo-gel drugače govoriti, ko vem, da sicer še živeti ne morejo, ker so navezani na med-sebojno pomoč! Le veselilo me je, ko sem slišal, da se s svojimi sosedi dobro razume-jo. Mrzno do Srbov nisem nikdar poznal. Še manj pa jo selal. Na svojem potovanju sem se prepričal, da je srbski narod v svoji enoti nepokvarjen, dober, pošten. Zato tud-i nisem imel vzroka selati mrzno do njega. Politikovali z naselenci sploh nismo, — raz-en če me je kdo zasebno vprašal, kako je z se pogajalji med strankami. Na to sem odgovoril, kolikor sem pač vedel, a sam ni-sem vedel mnogo. In na izrečno prošnjo, da če pride SLS v vladi do besede, naj zanje posredujem, sem jim obljubil, da jih bom priporočal poslanecem, naj jih vlada krep-keje podpira, kajti njih usoda je zaenkrat tr-da, njih kruh prišel in grenak. To je bilo vse moje politikovanje v Srbiji. Jan. Kalan.« — Priporočam, da smo dobili ono poročilo od naselencev samih na Kosovem. V poro-čilu se izrečno povdarja, da je bilo spisano po prehodnem skupnem dogovoru. Da bi na-selencem ne verjeli, za to nimamo prav no-benega poudarka.

— Veselična pristojbina. Delegacija mi-nistrstva financ v Ljubljani obvladva ura-dno: Po novih predpisih ministrstva za fi-nance se morajo vse prilave o prireditvah radi plačila veselične takse v bodoče vla-gati pri kompetentnem oddelku finančne kontrole in ne več kakor dosedaj pri davč. uradu. Oddelke finančne kontrole bo po vplačilu takse žigosal vstopnice in jih iz-ročal strankam ter izven sedeža davčnega urada na željo stranke tudi dolocil pav-šalno takso, katere izmero odobri davčni urad. Izven sedeža davčnih uradov se uve-de plačilo takse s poštno položnico, da se strankam pritrnijo nepotrebna pota. Strankam, ki bodo na ta način plačale tak-so se priporoča, da se radi pravočasnega plačila takse in sicer glede sornalnosti to-čno ravnajo po navodilih organov finančne kontrole.

— Odpravljena policijska ekspozitura. Policijska ekspozitura na Jesenicah je od-pravljena.

— Tlakovanje mestnih ulic in cest. Letos se s tlakovanjem nadaljuje in sicer se je pričelo v Slomskovi ulici. Tlakovanje se vrši z debelejšimi kockami. Imenovani ulici bodo sledile prometne ceste: Metelko-va, Vidovdanska in Resljeva, za tem Škof-ja ulica, Poljanska cesta, Pred škofijo, Mestni in Stari trg, Stritarjeva ulica in Ko-menskaga ulica. Mestni trg in Pred škofijo bi bilo umestno tlakovati z asfaltom. Dr-žava naj bi tlakovala s kockami Bleitwiso-vo, Tržaško, Coljovo in Karlovsko ter Rimsko cesto. Kot nova prometna cesta bi bila potrebna tlakovanja seveda tudi Mi-kluščeva cesta in Dalmatinova ulica pa Gosposvetska cesta, Knaflijeva in Beetho-va ulica. Aleksandrova cesta naj naj bi se tlakovala z asfaltom. — Nujne in novega tlakovanja so potrebni zlasti hodniki v sredini mesta s starimi razlede-nimi in razbitimi ploščami. Ker je mogoče kakor se je pokazalo do sedaj, tlakovati v enem letu k večjemu 2—3 ceste, bo zavze-

lo tlakovanje celega mesta brezdvomno 5—8 let in požrlo poleg dosedanjih 20 go-tovo še par nadaljnjih milijonov.

— Izkaz občne pridobine za dobo 1922/23 in davka na poslovni promet za do-bo od 1. oktobra 1921 do 31. decembra 1922 so razgrnjeni pri davčni administraciji (Breg 6/II) pri mestnem magistratu (mestni ekspedit) in pri davčnem uradu za mesto od 2. maja do vstetega 16. maja 1923 ob navadnih uradnih urah.

— Mariborske vesti. Delavec — dramski pisatelj. Mariborski ljudski oder je imel 3. tm. v Narodnem domu svojo zaključno predstavo v telsezon. Vprizorili so igro »Žrtve«, ki jo je spisal bivši gleda-liški delavec Alojzij Petek. Dasi je bil isto-časno polski koncert v Narodnem gleda-lišču je bila ta predstava dobro obiskana. Med publiko je bilo videti tudi več igralcev in izralck tukašnega gledališča. Igra je lepo uspela, igralci so spretno re-šili svojo nalogo. Občinstvo je hotelo vi-dei in spoznati tudi avtorja, delavca Aloj-zija Petka. Ko je stopil na oder mu je pri-redilo iskrene ovacije. Petku so poklonili latorjev venec z narodnimi travkoi.

— Celjske vesti. Srbski pevec i. Celju. Srbsko pevsko društvo Stanković iz Beograda pride v ponedeljek dne 14. t. m. ob pol 3. uri popoldne v Celje. Celjsko meščanstvo jim priredi na kolodvoru slavnost-nen sprejem. Pred kolodvorom na Kre-kovem trgu pozdravi goste celjski župan. Ob 20. uri zvečer je koncert v mestnem gledališču. Vstopnice bodo v par dneh dane v predprodajo. Po koncertu je v veliki dvorani Narodnega doma banket, katerega pri-redi celjsko mesto ter celjska društva. V torek zjutraj bo kak izlet v bližnjo okolico. Ob pol 11. uri popoldne se gostje odpelje-vu v Maribor. — Mestna občina razpisu-je dobavo raznega materiala za popravo kapucinskega mostu. Pismene ponudbe je do 15. maja vpsaliti mestni občini. Umrl je v Tešinu na Češkem dne 28. aprila za-det od srčne kapi vpokojeni polkovnik Fr. Hosner v 58 letu starosti. Svoj čas je slu-žil v Celju pri bivšem 87. pešpolku in je bil zadnji poveljnik tega polka do prevrata. Pokrajinska firpava za Slove-nijo je odobrila sklep občinskega sveta celjskega z dne 27. aprila 1923 za pobira-nje zamudnih obresti v 6% izmert od vseh onih občinskih davštin t. j. od doklad, na-klad, najemniškega vinarja, ki niso plača-ne v 30 dne od dne zapadlosti.

— Tragična smrt. Rudar Simon Gril, o katerem smo poročali, da se je pri delu v Trbovljah poškodoval na nogi in glavi, je dne 4. t. m. za zadobljenimi poškodbami v tukašnji bolnici umrl.

— Razne nesreče. Pastir Janez Velka, vrh z Vnanjih gorj je na paši padel in si zlomil desno roko. — Delavec Anton Do-braj je padel iz koleza in si zlomil levo nogo. — Alojzij Jenko, 3letni posestnikov sinček je padel v tieč pepel in zadobil težke onekline po vsem životu. — Delavcu Francu Plahotu v Polkovi tovarni je stroj močno poškodoval roko. Vse poškodovance so pre-peljali v bolnico.

— Tetka nesreča. Delavec Franc Tanko pri gradbeni družbi »Obnova« je padel z voza za prevažanje polhstva in si prebil lobanjo. Prepeljali so ga v bolnico. Njegovo stanje je skrajno opasno.

— Železniška nesreča. Na progi Dobr-lin — Drvar je pri postaji Pelici skočil s tira osebnj vlak, pri čemur je bil i potnik usmrčen, 8 težko in 16 lahko ranjenih. — Obsodba orožnika radi posilstva. Okoli novega leta je prišla iz Pančeva v Beograd neka 15-letna devojka, da si po-liše kako službo. Iskaloč svoje teto po mestu, se je obrnila na službujočega orož-nika Volislava Kadrića. Ta jo je, mesto k-teti, zapeljal v Karagorgijev park in jo tam pretečl bi z nožem posilil. Bil je takoj aretiran ter je bil obsojen pred beograd-skim sodiščem na 15 let ječe in 15.000 D mora plačati onečaščeni devojki odškodni-ne.

— Pijančkova nsoda. V Vranju je prišel 71-letni starček Adam Nedeljković pijan domov in legel s tiečo pipo v ustih v po-steljo. Ogorki iz pipe so padli na slamo, ki se je vnela. Pijani Adam je popolnoma zgo-rel.

— Trikratni umor. V vasi Vrčina na Hrvaškem je cigan Dorgje Nikolić z nožem usmrtil svojo ženo Marto in njeno sestro Ružo ter težko poškodoval svojo taščo. Morilec je po storjenem delanju pobegnil. — Napad v Lattermanovem drevedu. V Lattermanovem drevedu je bil v petek zvečer napaden delavec Ivaz Korjek. Napa-dalec ga je udaril z nekim topim orodjem po glavi in mu prebil črepijo. Težko po-škodovanega so prepeljali v deželno bolnico.

— Podružnica Jugoslovanske Matice—u Splitu daroval je g. Ivan Zorica Din 100 priredom vlenčanja g. kap. Maksa Koblera u Mariboru.

— Prodaja konj. Komistia za prodajo živine, dobljene od sovražnih držav bo prodala v torek 8. t. m. ob 10. uri dop. v jahalnici Nuškove vojašnice v Trnovem dva konja, došla na račun vojne odškodni-ne iz Nemčije.

— Kino Matica predvala od 6. do 9. ma-ja nadvse zanimivo pustolovsko dramo v 6. dejanjih: »Tajnosti biserne veržice«. V ulogi ženskega detektiva nastopi znamenita Ad Egede Nissen, ki vzbula v celem film-skem svetu največjo senzacijo. Film je ena največjih novosti te sezone. Od 10.—13. se predvalja »Mačiste« naker opozarjamo cenl občinstvo.

— Čevlje kupitite od domačih tovaren tvrdke Peter Kozina & Ko. z znamko »Pe-ko«, ker so isti priznani na boljši in na-cenejši. Glavna zaloga na debelo in drob-no Ljubljana, Breg 20, ter Aleksandrova cesta št. 1.

„Kino Tivoli“.

— Kino Tivoli. »Indijanka«. Lepa ame-reikanska drama iz nekega angleškega kanadskega zakona v 6 delih. Občinstvo se opozarja, da se v četrtek predvalja ljublj-nec občinstva Maks Linder v njegovi naj-boljši vlogi »Bodi moja ženica«. Salve sme-hal

Turistika in sport.

— Domače tekme. Ilirija : Hermes-Lask 4:0. Jadran : Svoboda 3:0. Ilirija jun. : Panonija 5:0.

— Zagreb, 7. maja. (Izvir.) Včerajšnja nogometna tekma med Concordijo in Hertso Dunaja je privabila mnogoštevilno občinstvo. Rezultat je bil za Concordijo zelo zadovoljiv. Razmerje je Concordia : Hertsa 2:1. Nadaljne nogometne tekme so bile Penkala : Atena 3:1, Gradjanski (Juniori) proti Iliriji (Juniori) 5:1.

— Otvoritvene kolesarske dirke »Kluba kolesarjev in motociklistov Ilirija« vršile so se v nedeljo ob najlepšem vremenu in ob mnogobrojni udeležbi občinstva na progi Ljubljana — St. Vid in obratno. Prijavilo se je 2 šdirkačev. Za damsko skupino prijavilo so se 4 tekmovalke. Tekme so se izvršile pod vodstvom predsednika g. Šiško-viča, v najlepšem redu. Rezultati so naslednji.

— Novinci km 3. (Startalo 10 tekmovalcev). 1. Kosmina Adolf 5 m 24 sek. 2. Smrkolj Leopold 5 m 42 sek. 3. Anzele Ladislav 5 m 42 1/2. — Juniori km 5. (Startalo 6 tekmovalcev). 1. Franchetti Vladimir 9 m 39 sek. 2. Slamič Hinko 9 m 40 sek. 3. Ciferschlager Stanko 9 m 41 sek. — Seniori 3 km. (Startalo 3 tekme). 1. Igluš Matjevč 6 m 25 sek. 2. Matejek Ivan 6 m 44 s. 3. Igluš Leopold (defekt). — Damska tekmovalce 4 (2 km). 1. Cimperman Marica 4 m 19 sek. 2. Batjel Fanči 4 m 49 sek. 3. Florjančič Fanči 4 m 59 sek. Glavna dirka 10 km (6 tekmovalcev). 1. Skrajnar Anton 17.11 1/2. 2. Bajželj Franc 17.18. 3. Kosmina Ad. 17.30. 4. Skok Stanko (ravno pred ciljem defekt). Bar Vinko, defekt, Kärner Oskar, defekt. — Handicap km 5 (9 tekmovalcev). 1. Bar Vinko 9 min. 6 sek. 2. Skrajnar Anton 9 min. 11 sek. 3. Prah Viljem 9 min 13 sek. 4. Kosmatin Vinko 9 min 31 sek. — To-lajžina 3 km (5 tekme). 1. Ooltes Adolf 5 min 20 sek. 2. Franchetti Vinko 5 min 49 sek. 3. David Daniel 5 min 50 sek. 4. Kosmatin Hinko 6 min 10 sek.

— Celovski Atletski klub (K.A.C.) igra na praznik 10. t. m. v Ljubljani nogometno tekmo proti Iliriji. K.A.C. je bil do lanske jeseni edini prvorazredni klub v Celovcu, ter je kot tak tudi pred volno edini

zastopal Celovec v mednarodnih in med-mestnih tekmah. Koroško reprezentančno moštvo, ki je doseglo opetovano zmagovite rezultate proti reprezentantom Graza, Salzburga in Tirolske, je sestavljeno večinoma iz igralcev K.A.C. — Ilirija je igrala s njim pred volno vsako sezono, med drugim tudi eno tekmo v Celovcu s rezultatom 2:1. Od zadnjih uspehov K.A.C. je omeniti osobito zmago 2:0 nad T. u. SV. München v. 1860, ki je gostoval v Ljubljani o Veliki noči.

— Lahkoatletične stafete S. K. Primorje v Zagrebu. V nedeljo so se vršile v Zagrebu lahkoatletična tekmovanja, s katerimi je Hašk otvoril proslavo svoje 20letnice. Stafete S. K. Primorje so se pri obeh oškah, pri 4 X 100 in pri olimpijski placirale za onimi Haška na drugo mesto. Slabe predaje so iztrgale boljšim tekačem v malenkostno razliko prve zmage.

INOZEMSKÉ NOGOMETNE TEKME.

— Dunaj 7. maja. (Izvir.) Meddržavna tekma Avstrija : Madžarska je bila presenetljivo slabo obiskana. Blagajna ni niti krla svojih izdatkov. Vplačanih je bilo le za 35.000 kron vstopnic za tekmo ni vladalo nikakoli zanimanje. Rezultat tekme je bil Avstrija : Madžarska 1:0.

— Dunaj 7. maja. (Izvir.) Nadaljne nogometne tekme Sportklub : Nussdorff 9:0, Rudolphshügel : Neubau 8:1.

— Praga, 7. maja. (Izvir.) Sobotna tekma Wacker (Dunaj) contra Union (Žižkov) 1:1. Nedeljska tekma Wacker : Viktoria (Žižkov) je prinesla zmago Pražanom. Rezultat je bil 2:0.

— Praga, 7. maja. (Izvir.) Meddržavni tekmi je češkoslovaško moštvo porazilo Dance. Rezultat 2:0.

— Brno, 7. maja. (Izvir.) Vienna : Brno 3:3.

— Gradec, 7. maja. (Izvir.) Sturm : G. A. K. 1:0.

Poizvedbe.

— Izgubilo se je od Kranjske hranilnice po Gledališki, Knezovi ulici, Cesti na drž. kolodvor nekaj zvezkov, pisanih s strojem, s postajami, podatki in kilometri. Oddajo naj se v upravi »Slov. Narod«. —

— Izgubil se je šifroglaz zlat zapestni gumb. Pošten najditelj naj za proti nagradi vrne Gosposvetska c. 4. III. desno.

— Dijaškinja je izgubila v soboto zvečer 2 100 Din bankovca v ulici na Južno železnico. Prosi se, da naj se vrne proti primerni nagradi na upravo Slov. Naroda.

Društvene vesti.

— Zborovanja »Udruženja jugoslov. učitelstva« v Beogradu se udeležijo kot zastopnik ljubljanske podružnice ravnatelj Luka Jelenc.

— Čebelarstva podružnica za Ljubljano in okolice priredi dne 13. majnika 1923 ob 3. popoldne poučno predavanje pri čebelnjaku g. Verbiča v Tomačevem. Predava čebelarji učitelj g. Slapšak iz Most. Čebelarji in prijatelji čebelarstva vljudo vabljeno.

— Zveza trg. gremijev. V sredo dne 9. maja t. l. se vrši v Ljubljani v veliki dvorani Mestnega doma občni zbor Zveze trgovskih gremijev in zadržuje za Slovenijo v Ljubljani. Predpoldne razpravlja zveza o svojih internih zadevah; popoldanski sporred obnega zboru, ki se prične ob 2.30 uri ima značaj trgovskega shoda in se bo k posameznim poročilom otvorila debata in bo pri slučajnostih vsakemu članu gremija dana možnost govora odnosno debate. Ob 8. zvečer se vrši v restavraciji Zvezda prijateljski sestanek gostov in ljubljanskih trgovcev. Gremij trgovcev pozivlja vse svoje člane, da se udeležijo v polnem številu popoldanske zborovanja in pa večernega prijateljskega sestanka. Na ta način bomo dokumentirali, da znamo ceniti svojo organizacijo. — Načelnik.

— Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima na praznik, dne 10. maja 1923 ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani hotela »Union« svoj redni občni zbor z »Mojem domu« objavljenim dnevnim redom. Ker se bo na tem obč. zboru razen običajnih poročil o društvenem delovanju, razpravljalo tudi o nujni premestitvi muncijevskih skladišč z ljubljanskega polja kakor tudi o mestni davščini na nezazidane parcele, ki se jo hoče še nadalje obdržati, je nujno želeli, da pridejo na zbor prav vsi hišni

posestniki ljubljanski in okoliški, naj si bodo člani ali ne našega društva. Sedanja muncijevska skladišča ogrožajo premoženje in življenje vseh ljubljanskih prebivalcev, hišne posestnike pa lahko najmanjša nepravilnost pripravi ob vse premoženje, zato se mora na tem shodu odločno in solidarno nastopiti za takojšnjo rešitev tega pe-rečnega vprašanja. Ker je tudi mestna davščina na nezazidane parcele za mnogo hišnih posestnikov zelo važna zadeva, vabi k prav mnogobrojni udeležbi — Odbor.

— Društvo najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odbo-rova seja v sredo dne 9. maja t. l. ob 20. v veliki dvorani Mestnega doma. Društve-na pisarna daje članom dnevno od 18. — 20. ure informacije Sv. Petra c. 12, priti-lčno, desno.

Borzna poročila.

— Zagreb, 7. maja. (Izvir.) Zaključek. Devize: Curih 17.125, 17.176, Pariz 6.35, 6.40, London 440.—, 441.—, Berlin 0.26, 0.275, Dunaj 0.13275, 0.13375, Praga 281.50, Trst 4.63, 4.64, Newyork 93.50, 94.50, Budimpešta 1.825, 1.90. Valute: dolar 92.56, 93.50, lira 4.55, 4.75.

— Curih, 7. maja. (Izvir.) Današnja pred-borza: Zagreb 5.85, Berlin 0.0162, Amster-dam 216.75, Newyork 5.54, London 25.64, Pariz 36.95, Milan 27.02, Praga 16.425, Bu-dimpešta 0.105, Varšava 0.0115, Dunaj 0.0078, avstrijske žigovane krome 0.007825, Sofija 4.20.

Darila.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljub-ljani je prejela meseca aprila 1923 sledeče prispevke:

I. Podružnice: Kamnik ž. 547 Din; Or-mož ž. 192 Din; Bled 135 Din; Ribnica na Pohorju 83.50 Din; Šoštanj 754 Din; St. Vid-Grobelno 312 Din; Ljubljana: šentpe-terska ž. 1412 Din; šentjakobsko-trnovska m. 113.50 Din; skupaj 3549 Din.

II. Nabiralniki: Podruž. Ribnica na Po-horju 4.25 Din; Tilka Lecker, St. Vid-Gro-belno 49.15 Din; skupaj 53.40 Din.

III. Dr. Ivana Tavčarja sklad: Podruž. ž. Trbovlje 1520 Din; občina Tržiš 250 Din;

dr. Grossmann, Ljutomer 30 Din; podruž. Limbuš 100 Din; županstvo Kamnik 100 D; podruž. Laško 735 Din; podruž. šentpeter-ska moška in ženska v Ljubljani 1640 Din; Franjo Lovšin, Vinica 115 Din; po-druž. Vransko 150 Din; podruž. Konjice 182.50 Din; uprav. Slov. Naroda, Ljubljana zbirka 50 Din; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana 5000 Din; skupaj 9872.50 Din.

IV. Razni prispevki: Posojilnica Maribor 500 Din; okrajna posojilnica v Litiji 25 Din; Hranilnica in posojilnica v Šmarju 100 Din; skupaj 625 Din. Vsota vseh prispevkov 14.099.90 Din.

— Uprava našega lista je prejela za: Ob priliki 25 letnice poroke darueta sopro-govodja Ivan Kocmur in njegova soproga Ljubica roj. Cenčur za »Sokolsko društvo I. Din. 25, »Glasbeno Matice« Din. 25, »Jugoslov. Matice« Din. 25, in g. Mesesnel Videm pri Krškem mesto cvetja na grob ge. Podved Din. 25, Skupno Din. 50. Ciril Metodovo družbo Gg. Ivan Kocmur s so-progo ob priliki 25 letnice njune poroke Din. 25 ter družina Kerže iz Sodražice mesto cvetja na grob gđ. Stane Fajdigeve Din. 50. Skupno Din 75. »Slepe ozir., osle-pele voljake. V počaščenje spomina bla-ge. Jugovičeve daruje rodbina Mladičeva Din. 50 in družina Kerže iz Sodražice me-sto cvetja na grob gđ. Stane Fajdigeve Din. 50. Skupno Din. 100. »Zaklad Juden-burških žrtev. Gosp. Davorin Tombah trgo-vec v sv. Vidu pri Ptuj daruje Din. 30.— Srčna hvala!

— Tajništvo Narodno napredno napredne stranke se nahaja začasno v Knafeljevi ulici št. 5/I. Tam se tudi sprejemajo vse pismene in ustne pri-jave. Uradne ure so: v ponedeljek, to-rek in sredo od 3.—6. ure popoldne; v četrtek, petek in soboto pa od 9.—12. ure dopoldne.

Glavni urednik: RASTO PUSTOSLEM. Odgovorni urednik: VALENTIN KOPITAR.

BERSON

GUMENE PETE IN GUMENE POTPLATE

ceneje in trajnije se kakor usnena! Najbolje varstvo proti viagi i mrazi!

Kdor plača 100.000 Din

stanarine vnaprej, dobi stanovanje za daljšo dobo (po dogovoru) v Ljubljani. — Ponudbe pod »Stanovanje prosto/4799« na upravo »Slov. Narod«.

Mlad trgovski pomočnik

vešč spicerijske, kolonijalne in delikatesne stroke, ŽELI PRE-MENITI MESTO v veletrgovno v večjem mestu. Gre tudi za potnika. — Naslov pove upra-va »Slov. Narod«. 4791

Vzgojiteljica

SE SPREJME K TREM OTRO-KOM (4, 9, in 13 let starim) s 15. majem. — Ponudbe s pre-pisi spričeval in z navedbo sta-rosti na naslov: Nelly Bischoff, Zagreb, Račkoga 10. 4778

Mesto hišnika

ISČE MLAD ZAKONSKI PAR s enim otrokom, starim 13 let. Doslej je bila že sedem let za hišnico. — Na-slov pove uprava lista. 4789

Izurjena strojepiska,

vajena tudi vseh drugih pi-sarniških del, išče popoldna-skega zasluzka. — Ponudbe pod »Strojepiska/4790« na upra-vo »Slov. Narod«. 4789

Soho išče

GOSPODIČNA, po možno-sti s hrano za takoj ali po-sneje. — Ponudbe pod »Pla-ča dobro/4786« na upravo »Slov. Narod«. 4786

Svarilo.

S tem izjavljam, da nisem plačnik za svojega sina Ivana Starina in svamir vsakogar, da mu na moje ime ničesar ne dá in ne upa. Glince, 5. maja 1923. Ivan Starin, mesar.

Vizitke in kuverte priporoča Narodna tiskarna v Ljubljani.

Ove stavbni parceli

v bližini opernega gledališča NA PRODAJ. — Naslov pove uprava lista. 4794

Kot sostanovalka

SE SPREJME GOSPODIČ-NA; event. tudi s hrano. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4797

Dva osebna avtomobila

(znamke »Horch« šestdesetnih, in znamke »Opel« štiridesetnih), sta radi pomanjkanja prostora NAPRODAJ. Cena po dogo-voru. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4795

Nekaj starejših, v železninski stroki dobro izvežbanih trgovskih pomočnikov,

ne pod 30 let starih, res dobre, izreze in pridne moči, SE SPREJME. — Ponudbe pod »Starejša moč/4783« na upravo »Slov. Narod«. 4783

ISČE SE

lepa meblovana soba z električno razsvetljavo in po-sebnim vzhodom. Plača postra-njska stvar. — Ponudbe pod Tausig, hotel »Union«. 4648

Amerikanci pozor!

Kdor se želi nastaniti v Ljub-ljani, ter vpeljati v sredini me-sta kako obrt ali podjetje, JE NAPRODAJ VEČJE POSLOP-JE v dobrem stanju. Cena 20 tisoč dolarjev. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4743

Na deželi blizu Ljubljane SE PRODA

lepo posestvo z zemljiščem in enonadstropno hišo, v kateri je še vpeljana go-stilna. Cena 8 tisoč dolarjev. — Naslov pove uprava lista pod »Hiša na deželi/4744«.

PRVORASTNA BANČNA URADNIŠKA MOČ s eks-portno akademijo, večletno bančno vodilno, zlasti knjigo-vodstveno prakso v več velikih zavodih, krepka, v vsakem oziru zanesljiva in inteligentna moč s primernimi referencami išče primernega mesta le v Ljubljani pri prvorastnem zavodu. Nastop po razsveti se-danljem razmerju. — Cenjena vprašanja pod »Strokovnjak/4782« na upravo »Slov. Narod«. 4782

Dobri krojači

SE SPREJMEJO ZA TO-VARNIŠKO DELO. — Po-nudbe pod »Krojači/4741« na upravo »Slov. Narod«. 4741

Gospodična

išče stanovanje s hrano pri po-šteni družini, gre tudi kot sosa-novalka. Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4582

V okolici Ljubljane

na Gorenjskem ali na Dolenjskem se išče primeren lokal za čisto in snažno obrt s primernim stanovanjem. takoj ali do jeseni ne predalec od kolodvora. Naslov pove uprava Slov. Nar. 4591

Kupim

manjši parni kotel. Ponudbe na upravo Slov. Naroda poo Bar-var 4733.

Išče se s o b a

(eno ali dve, opremljena ali brez opreme, separirana). — Ponudbe na upravo »Slov. Narod« pod Trgovec/4733.

Iščem posojilo.

Kdo mi more pomagati v skraj-ni sili in posoditi 5000 dinarjev proti garanciji in dobrih obrestim. — Ponudbe na upravo lista pod »Pomoč/4683«. 4683

KORUZA, PŠENICA banatska Ia, vagoni prompt, SE PRODA.

Blago se lahko pogleda pri: M. BIELIČ, Dunajska cesta 33 (pri »Balkanu«. 4722

Motorno kolo

znamke Neckarsulm, 5-6 HP, s priklonnim vozom, 2 presta-vama in prostim tekom, še ma-lo rabljena. NAPRODAJ za ce-no 20.000 Din. — Poizve se: Silv. BARIČ, Breg št. 20, III. nadstropje. 4692

Proda se HIŠA

s trgovino s mešanim blagom in trgovskim inventarjem zaradi selitve. — Trgovski prostori in stanovanje takoj na razpolo-go. — Ponudbe naj se pošljejo na upravo »Slov. Narod« pod »Trgovina v Ljubljani/4698«.

Pomožni strojnik.

vešč montaže in vseh strojnih del pri strojih za obdelovanje lesa SE SPREJME v takojšnjo ali skrajšnjo službo na Gorenjskem. Stanovanje s električno razsvetljavo v novi hiši na razpolago. V politev pridejo le treme in svoje stroke popo-lnoma vešč moči. Samci imajo prednost. — Pismene ponudbe z natančnim popisom svojega znanja in dosedanjih služb na upravo »Slov. Narod« pod »Strojnik/4694«.

Mizarski vajenec,

ki ima veselje in resno voljo IZUČITI SE MIZARSTVA, SE TAKOJ SPREJME. — L. MA-ČIČ, strojno mizarstvo, Preva-lje, Mežiška dolina. 4669

Proda se

DESKI DEŽNI PLAŠČ za ca. 14letnega dečka in KRO-KETIGRA z zabojčkom. — Naslov pove uprava lista. 4646

Strokovnjaka

v železninski stroki išče večje trgovsko podjetje za takoj ali s 1. junijem. Plača in drugo po dogovoru. — Ponudbe naj se pošljejo pod »Železna stroka/4717« na upravo »Slov. Narod«. 4717

130.000 kron posodim

za več let dotičnemu, ki bi mi dal namesto obresti stanovanje iz dveh sob, kuhinji in priti-ljini, najraje v novi hiši v Ljub-ljani. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4334

Kupim

dobro ohranjene Tavčarjeve in in Kersnikove spise. — Ponud-be pod »Literatura« z navedbo cene na: Aloma Company, anončna družba, Ljubljana, Kongresni trg 3. 4533

Proda se

TOVARNI AVTOMOBIL ter KOLO Z MOTORJEM PO UGODNI CENI. — Poizve se v gostilni An-žič, Karlovska 19. 4544

Kupim

PAR SREDNJEŽEKIH KONJ. — Ponudbe z na-vedbo visokosti, starosti in cene pod »Konji« na Anon-zavod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna uli-ca št. 5. 4636

VABILO

na redni občni zbor Okrajne posojilnice v Or-možu, reg. zadruga z neom-zavezo, kateri se bo vršil v četrtek dne 17. maja t. l. ob dveh popoldne v uradnih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva o let-nem računu;
2. potrjenje letnega računa;
3. razdelitev čistega do-bitka;
4. snemanja pravil;
5. slučajnosti.

Pripomba: Ako bi ob zgoraj določenem uri ne prišlo zadostno število združnikov, da bi bil občni zbor sklenjen, se bo vršil ob štirih popoldne (14.) tatega dne, v tistih prostorih in po istem dnevnem redu v zmišlu št. 29. pravil drug občni zbor, ki je sklenjen ob vsakem številu navzočih združnikov.

477 Načelnstvo.

Parni stroj,

11 HP, s kotlom in transmi-sijami, SE PRODA. — Na-slov pove uprava lista. 4762

Lesnim trgovcem

dobavljam, event. za nje naku-pujem vsakovrstni trd les, zla-sti hrastove hlode in kostanje-vino za tanin. — Dopisi pod »Les/4779« na upravo lista.

Koncipijent,

dobra moč, s sodniškim izpla-tom, želi v svojo pridobitve vsestranske prakse premeniti svoje službeno mesto. — Po-nudbe s pogoji naj se pošljejo na upravo »Slov. Narod« pod »Vsestranska praksa/4780«.

enonadstropna hiša

z velikim vrtom, v sredini trga poleg cerkve, v bližini postaje s staro vpeljano trgovino v vsem inventarjem. Trgovina in stanovanje se lahko takoj na-stopi. Cena ugodna. — Naslov pove uprava lista. 4764

KUPI SE

linoleum-preproga 270 X 474 (večja lahko, manjša ne), dobro ohranje-na. — Ponudbe pod »Lino-leum« na Anončno družbo Aloma Company, Ljubljana, Kongresni trg 3. 4788

Za našo novo vpeljano gorčično fabrikacijo ISČEMO za vsa-ko mesto Slovenije po

enega zastopnika,

ki bi prodajal našo namizno gorčico. Samo prvovrstne moči naj se zglašajo z navedbo refe-renc pismeno na: »Mariborsko mlekarno in tovarno sadnih konzerv v Mariboru«. 4781

Dva žagarja

za polnojarjenik SE TA-KOJ SPREJMETA. — Na-slov: Jeranova ulica št. 13, Ljubljana. 4769

Uradnik,

vešč vseh knjigovodskih del in korespondence, išče za-poslenosti za večerne ure. — Ponudbe na upravo lista pod »Vešč/4770«.

PRODAJ

ponošene bele obleke za birmo in tudi druge (svi-lene). Tudi SLAMNIKI NA PRODAJ. — Naslov pove uprava »Slov. Nar.«. 4766

Strojepiska,

popolnoma večja strojepiska in poleg slovenščine in nemščine tudi perfektnega znanja ita-lijanščine za navedbo trgovsko dopisovanje SE SPREJME TA-KOJ V SLUŽBO V PISARNI V LJUBLJANI. — Pismene ponudbe, opremljene s izpriče-vali iz šole in dosedanjih služb ter z navedbo pričakovane pla-če, naj se naslove na: Civilni ing. V. Remec, Ljubljana, Ker-nikova ulica 7. 4638

Lepo manjše posestvo

PRODAJ POD ZELO UGOD-NIMI POGOJI V RIMSKIH TOPICAH, obstoječe iz hiše (vile) s sedmimi sobami, kuhin-jai, dvema kletmi, balkončkom itd.; zidan hlevček, kupa, okoli vile čez dva orala sadnega in zelenjadnega vrta, njive, mal-smrekov gozdiček itd., vse v najboljšem stanu. Kupcu takoj vse na razpolago. — Samo res-ni kupci dobe natančnejše po-svetke. — P. Šterk, trgovec in posestnik, Ljubljana, Štari trg št. 18. 4765

Mizni klavir se prodaja

za 2600 dinarjev. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«. 4763

Oddaste se DVE SOBI,

najraje za pisarno ali kakš-no obrt. — Dopisi na upra-vo »Slov. Nar.« pod »Ljub-ljana-periferija/4771«.

Hlapec.

V bližini Ljubljane SE TAKOJ SPREJME boljši, zanesljiv in priden HLAPEC. Plača 1500 K mesečno. — Pismene ponudbe pod »Priden/4777« na upravo »Slovenskega Naroda«.

NOV MODERNI priklopni voz

ZA MOTORNO KOLO se po ugodni ceni prodaja. Trgovka KENDA, Ljubljana. 4772

Kuharica,

veščja samostojnega gospo-dinjstva in vseh drugih hiš-nih del, SE TAKOJ SPREJ-ME. — Janez Zorman, Sp. Šiška pri Ljubljani. 4768

Prodaja konj.

V torek dne 8. t. m. ob desetih dopoldne se bosta pro-dala na javni dražbi v jahalnici Nušakove jahalnice v Trnovem dva konja, došla na račun vojne odškodnine iz Nemčije. Pogoji prodaje se razgla-se ob pričetku dražbe. Ljubljana, 5. maja 1923.

Komisija za prodajo živine,

dobljene od sovražnih držav pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani. 4773

Namesto vsakega obvestila.

Sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo, da je Vsemogočni sklenil v svoji modrosti poklicati k Sebi v boljšo večnost predragega moža, sina, brata in strica, gospoda

Viktorja P. Masiča,

konceptnega praktika pri pokrajinski upravi, oddelak za presveto in vero in rezervnega poročnika.

Umri je 7. t. m. ob 4 zjutraj v 32. letu svoje dobe po dolgi muke-polni bolezni, ki si jo je nakopal v vojaški službi, prejemš večkrat sv. popotnico. Pokopani ga bomo 9. t. m. ob pol 4 popoldne s Seia 30 na pokopališču k Sv. Križu.

Maše zadušnice se bodo opravile v župni cerkvi Sv. Petra. Pokojnika priporočamo v molitve in blag spomin.

Selo, dne 7. maja 1923.

Radbini Mašičeva in Oražmova.

Najkulantnejši in najmodernejši anončni in reklamni zavod

Ljubljana, Stari trg 19-II

„APOLLO“ R. Golebiowski

Ljubljana, Stari trg 19-II

Izdaja najmodernejše in najuspešnejše reklame. — Sprejema naročila za vse tu in inozemske časopise. — Kakor tudi naročila za vsakovrstne tiskovine etiket itd.

Konkurenčne cene.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena soproga, mamica in stara mamica, gospa

Matilda Mulley roj. Obreza

dne 5. t. m. nenadoma preminula. Pogreb nepozabne rajke bo v ponedeljek ob 3. popoldne.

Vrhnika, 6. maja 1923.

Karel Mulley, soprog. — Zofija Eisenberg, Erna Riha, Ana Mulley, hčere. — Fricelj, vnuk. — Alfonz Eisenberg, dr. Albert Riha, zeta.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je naš preljubljeni soprog, oče, brat, tast in stari oče, gospod

Josip Brezigar

načelnik v pokoju

v nedeljo, dne 6. tega meseca po dolgi mučni bolezni ob 10 zvečer mimo v Gosposu zaspa.

Pogreb nepozabnega pokojnika bo v torek, dne 8. tega meseca ob pol 5 popoldne iz hiše žalosti, Dunajska cesta 31, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 7. maja 1923.

Aleksija roj. Fertolj, soproga. Srečko, Milko, Ljudmila, Mirko, Zorin, Jozica, Primož, Metod in Danilo, otroci, Petrina roj. Kežuta, Marija roj. Duhek, Ottilija roj. Fajt, sinuhe.

NA BLEDU SE PRODA na prostovoljni dražbi dne 21. maja ob enajstih popoldne

hiša z velikim vrtom

in več posredstvenih poslopih. V hiši je dobro ideoča gostilna in trgovina. Hiša je jako primerna za vsako podjetje. — Pojasnila daje: Janez Korošec na Bledu. 4742

PRODAJAM dobro ohranjen, izredno močan brek s petnajstimi sedeži, pripraven za gasilna in lovška društva. — Istotam SE TUDI PRODA POSTELJA iz medi z enako NOČNO OMARICO s ploščo iz marmorja. — Poizve se v Dravljah št. 37. 4775

Generalna

popravlja avtomobilov

Novo karoserije ali predelavanje starih, lakiranje in tapetiranje. Solidno delo in zmerna cena.

Ako auto odpove,

pride takoj pomožni auto na telefonični poklic 236.

JUGO-AUTO d. z o. z., Dunajska c. 36.

Novi veliki ilustrovani cijenik

(64 stranice sa preko 200 slika)

kancelarijskog pribora i papirničke robe, školskih potreština i tehničkih risaših pomagala razšilje na privatnike, tvornice, trgovce i škole besplatno

Papirnica St. Rugli, Zagreb, Ilica 30.

Najjeftinije cijene! 4776 Brza i savjesna otprema!

Išče se soba

s 15. t. m. — Ponudbe pod »V. D./4718« na upravo lista.

Klavir,

kratek, črn, CENO NA-PRODAJ. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4720

Lokal se prepusti

TAKOJ V LJUBLJANI proti povratni stroškov in proti sa-menjavi stanovanja; pripraven tudi za pisarno. — Naslov pove uprava »Slov. Narod«. 4732

Slamnika

oko 6000 komada, u obliku zvona, vrlo jeftino, je na prodaju. — Upitni: M. Curčić, Vidovdan-ska 18. 4746

Elegantno stanovanje

v Mariboru (sredi mesta, v prvem nadstropju, obstoječe iz treh sob, kuhinje, kopalnice in sobe za služinčad) SE ZAME-NJA z enotim v Ljubljani. — Ponudbe pod »Preselitev/4731« na upravo »Slov. aNroda«. 4745

Vrtnice,

nizke in visokodebelne, lepših novih vrst, ter cvetlične dekoracije oken in balkonov, prilo- roča sl. občinstvu. — ANTON PERANT, trgovski vrtnar, Ljubljana, Ambrožev trg št. 3. 4445

Zelo ugodna prilika!

LEPO POSESTVO (osem ora- lov, nekaj lepega gozda, drugo njive), lep vrt, dobro ohranjen, no poslopje, vse v prijaznem kraju na Spodnjem Štajerskem, oddaljeno trideset ure od posta- je Rače. SE radi razmer vse skupaj ZELO CENO PRODA. — Naslov in pojasnila daje: B. Ertl, Vič 12, gostilna »Pri Cigarju« pri Ljubljani. 4684

Etaminaste bluže

ročno azurirane, športne bluže v raznih barvah in kakovostih, razna vrhinja krila, predpasnike, otroške obleke in drugo nudi po nizkih cenah trdka 4693

F. in J. Gorčar,

»pri Ivanki«

LJUBLJANA, Sv. Petra cesta 29. 4561

Nepremeditivno dožnje plašče

za dame in gospode

priporoča trdka

A. E. Skaberné Ljubljana

Mestni trg 10

Pisalni stroji, i. t. d.

mehanična delavnica

(popravljalnica)

Ljubljana, Selenburgova 6-I

L. BARAGA.

Trstjezastrope

izdeluje in prodajo na debelo in drobno po najnižjih cenah. Pri večjih množicah znaten popust.

ANTON STEINER, Ljubljana,

Jeranova ulica 13, Trnovo.

Klavirska delavnica

R. WARBINEK Ljubljana

Šilkerjeva ulica 5.

Popravljam in uglašujem klavirje in harmonije strokovno in ceno.

Bele oblečke

ZA BIRMANKE, kakor tudi SPONJNE OBLEKCE IN DRU- GO PERILO sraven, NUDI v veliki izbiri PO NIZKIH CE- NAH TVRDKA F. in I. GO- RIČAR, »PRI IVANKI«, Ljub- ljana, Sv. Petra cesta 29. 4497

Pozor!

Priporočam vsakovrstne SPORTNE ČEPICE, v vseh oblikah kakor tudi ČEPICE ZA GASILCE in vsa druga društva po najnižjih cenah. ELIJU EBER, Kongresni trg 7. Na debelo! Na drobno! Postrežba točna! 4663

Posestva naprodaj!

Ia kmetijsko posestvo (16 ora- lov zemlje, 700 sadnih dreves, 1 oral dobrega vinograda, lepa hiša s štiri sobami in pohiš- tvom, veliki živi in mrtvi in- ventar) za 300.000 Din. Potem veleposestva, graščine, mala in srednja kmetijska in gospodar- ska posestva, gostilne, trgovine, mlini, žage, velika gozdna po- sestva, hiše, vile itd. — Realis- tetna pisarna Arzenšek, Celje, Kralja Petra ulica 22. 4561

Večja skladišča in kleti

s hlevom, velikim dvoriščem v Mariboru, blizu železnice se oddajo ob soudežbi. Ponudbe na upravo Slovenskega Naroda pod 5000—4767.

Goveje meso

se bode prodajalo od 8. t. m. naprej na Ljudski stojnici v Solskem dre- voredu za K 4— pri kg ceneje kot dosedaj, ker se je cena pri kožah za toliko povišala.

Poziv delničarjem SLOVENSKE ESKOMPTNE BANKE V LJUBLJANI.

Ker je že potekel trimesčni rok od dneva vpisa razdružitve Slovenske eskomptne banke v Trgovsko banko v Ljubljani pozivljamo

vse delničarje Slovenske eskomptne banke, da predložijo takoj svoje delnice pri blagajni Trgovske banke d. d. v Ljubljani v izmenjavo za delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani v znesku \$ 10 fuzijske pogodbe z dne 11. maja 1922, ki je bila odobrena na obnem zboru dne 20. maja 1922.

Imenjava se vrši od 10. maja do 10. junija 1923.

Delnice Slovenske eskomptne banke v Ljubljani se izmenjajo za delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani na ta način, da dobi vsak delničar Slovenske eskomptne banke za dve svoji delnici s kuponom za leto 1922 in slednje leto 2-3 delnice Trgovske banke d. d. v Ljubljani s tozadevnimi kuponci in talonom.

Trgovska banka d. d. v Ljubljani.

4764

Službo išče

MLAD MOŠKI (oženjen, z enim otrokom) ZA SLUGO ali kaj slilnega. — Ponudbe na upravo lista pod »Poštenost/4719«.

VELIKA ZALOGA

raznoverstnih otroških vozičkov, lesenih vozičkov na 4 kolesih, dvočkolesa najnovejšega tipa, ma- lih najnovejših motorčkov, škol- nih drojevo in vsakovrstnih de- lov. Pneumatika na debelo na drobno po ceni. Sprejemajo se tudi vsa popravila. »TRIBUNA«, tovarna dvočkoles in otroških vozičkov in delov. LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.

MARTIN RANTAŠA

trgovce

VIDA RANTAŠA

roj. Gillich

poročena

Maribor, 6. maja 1923.

LUDOVIK DEKLEVA

MARJA DEKLEVA

roj. Rovšek

poročena

Ljubljana, majnika 1923

Hiša naprodaj.

V Gradcu, Peinlichgasse 9, se prodaja dvonadstropna hiša z vrtom, jako odlično in solidno zgrajena, za polovično mirovno ceno, di- narjev 800.000 proti gotovini. Vprašanja na Dr. Josef Jaritz, Graz, Peinlichgasse 9. 4668

Inserirajte v „Slovenskem Narodu“.

Naznanilo.

Podpisana trdka vjudno na- znanja, da je kupila in prevzela od gosp. Fran Mulec in drug

njihovo tvornico kuvert, Vožarski pot 1.

Tvornico bomo po potrebi raz- širili in nam je vsled zadostnega

kapitala, kakor tudi popolne trgovske

izobrazbe dana možnost cenj. prejšnje

kot nove odjemalce zadovoljiti v vsa-

kem oziru.

Za cenj. naklonjenost se vjudno

priporoča

Kuverta, d. z o. z.

konfekcijska tvornica, Vožarski pot 1.

Naznanilo preselitve!

Manufakturna trgovina Anton Schuster

Stritarjeva ulica 7

naznanja, da se je preselila

na Mestni trg 25

(nasproti mestnega magistrata)

ter bo vsled na novo urejene trgovine še nadalje prodajala

po znižanih cenah.

Važne gospodarske knjige.

SLOVENSKA KUCHARICA.

VELIKA IZDAJA

z mnogimi slikami v besedilu in več barvanimi tabelami. Sedma izpopolnjena in pomnožena izdaja. Priredila S. M. FELICITA KALINŠEK. Cena okusno opremljeni knjigi, vezani v celo platno, Din 220.—. — Obsirna knjiga obsega nad 700 strani besedila s slikami in 83 tabel na umetniškem papirju v barvotisku. Tabele nudijo 193 krasnih slik v naravnih barvah, ki jih je izvršil ravnatelj Dragotin Humek, reproducirala pa domača tiskarna. Poglavje o gobah, njih najdiščih, uporabi in spoznavanju je napisal Ante Beg. Niti bogato nemško slovstvo ne premore teko obširne in lepo opremljene kuhinjske knjige.

PRAKTIČNI SADJAR.

Zbirka najvažnejših sadjarskih nauk, pojasnjena s 25 barvanimi prilogami in 92 slikami v besedilu. Priredil Martin Humek, višji sadjarski nadzornik. Cena vezani knjigi Din 120.—. — Tudi ta knjiga prekaša vse prikladanje; mnogostransko in pregledno raz- deljena tvarina je tiskana na 420 straneh, 25 umetniških tabel v barvotisku, vezava in vsa oprema je tako okusna, da je posebno v današnjih časih mislo več vajeni.

Vsled bogate vsebine in velikega števila umetniških prilog v barvotisku je imelo založništvo za obe knjigi ogromne dobavne stroške in je prodajna cena obeh knjig za današnje razmere skrajno nizka in vsled tega samo začasna. Zaradi visoke obrestne mere more zdržati založništvo te dve ceni najdalje do konca av- gusta t. l., na kar se obe knjigi podražita vsaj za polo- vico sedanje cene.

Sadje v gospodinjstvu. Navod o ravnanju s sadjem, sadni uporabi in o kon- serviranju sadja in zelenjavi. Za gospodinjne in dekleta priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik, s 18 barvanimi prilogami in 42 slikami. Cena za to lepo novo knjigo znaša Din 30.—.

Sadno vino ali sadjevec. Priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Ta knjiga izpopolnjuje prvo in velja Din 20.—.

Breskev in marelica. Navodila kako ju vzgajamo in oskrbujemo. Priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena za to novo knjigo, ki podaja nasvete, kako gojiti ti dve najplemenitejši sadni vrsti, ki nudita velik uspeh in dobiček, znaša Din 12.—.

Nauk o čebelarstvu. A. Janja. Novi natis priredil F. ROJINA z dodatkom čebelarstva, priredil M. HUMEK, višji sadjarski nadzornik. Cena za to knjigo, ki temeljito razlaga čebelarje, kako postopati s kranjci in kako čebelariti v novem, modernem panju, znaša Din 24.—.

JUGOSLOVANSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI.